بو یه که مجار

فێربوونی جلفەی عێراقی و قواعدی

بەڕێگایەکی نوێ

ئامادەکردنی: ئەرسەلان ئەردەلانی

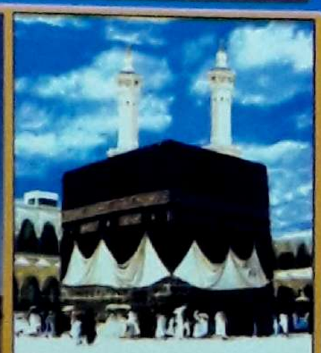

چاپی نوێ
2014

پێرست

سەرنج

ئەم کتێبە سەرەتایەکی فرە باشە بۆ فێربونی شێوەزاری عێراقی، ئەگەرچی ناتوانین گفتی ئەوە بدەین کە خوێنەر لەم کتێبەوە بە تەواوی و بێکەم و کورِی فێری شێوەزاری عێراقی دەبێت، چونکە دەنگەکانو شێوازی دەربرِینی وشەکان هێشتا هەر گرفتێکەو رەنگە تەنها بە تێکەڵبون لەگەڵ هەڵگرانی ئەو زمانە چارەسەر ببێت، وەلێ لەم کتێبەدا هەوڵماندواە گشت ئەو وشەو دەستەواژە پێویستانەو ئەو قسانەی کە زۆر بەکاردێن کۆبکەینەوەو بە دوو شێواز بینوسینەوە کە یەکیان شێوەزاری عێراقییە بەکوردی نوسیومانەتەوە تاکو خوێنەر لە دەنگەکانو شێوازی دەربرِینی تێبگات، دووەمیشیان کە عەرەبی فوصحایە و بە عەرەبی نوسیومانەتەوە، ئەگەرچی ئەم کتێبە هەوڵێك نییە بۆ فێربونی فوصحای عەرەبی بەڵکو هەوڵێکە بۆ فێربونی جلفەی عێراقی، بەڵام ئەوەی دووەمیشیان هەر بەسودەو جێی خۆی دەگرێت، چونکە خوێنەر لەوەش تێدەگات لە فوصحادا کە چاوگی جلفەی عێراقییە چی بەو وشانە دەوترێت کە بە کوردیو عێراقیەکەی نوسراونەتەوە.

پیته عەرەبیەکان:

أ ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ

ع غ ف ق ك ل م ن ه و ي.

لە زمانی عەرەبیدا جیاواز لە زمانی کوردی ئەم پیتانە نین:

پ چ ژ ڤ گ ڕ ۆ ێ ڵ

بەڵام لە جلفەی عێراقیداو تەنها لەکاتی دەربڕینی وشەکاندا پیتی (چ) لە بری (ك) وە پیتی (گ) لە بری (ق) بۆ هەندێ وشە بەکاردێنن. بۆ نمونە "چەم واحد" واتە: (چەند دانە) بەڵام خۆی بەم شێوەیە: "کم واحد"، یان دەوترێ "گەڵب" واتە (دڵ) خۆی بەم شێوەیە: "قلب".

(ك) کافی خاوەنداریەتیش هەیە بۆ کەسی بەرامبەر کە لە جلفەی عێراقیدا بۆ نێر (ك) بەکاردێتو بۆ مێ (چ) بەکاردێت بۆ نمونە کە دەوترێ: مامەت بۆ نێر دەبێ بوترێ "عمك" بۆ مێش دەبێ بوترێ "عمچ".

هەندێ وشەو دەستەواژەی زۆر بەکارهاتوو

بعض الكلمات والمصطلحات كثيرة الأستخدام

كوردی	جلفەی عێراقی	قواعدي
بەیانی باش	صەباح الخێر	صباح الخير
ئێوارە باش	مەساء الخێر	مساء الخير
سڵاو	مەرحەبا، هەلەو	مرحباً
بەخێر بێیت	ئەهلەن بیك	أهلاً بك
بەخێر بێن	ئەهلەن وەسەهلەن	أهلاً وسهلاً
خوا قووەتت بات	ئەڵڵا یساعدەك	الله يساعدك
خوات لەگەڵ	ئەڵڵا ویاك	الله معاك
تکات لێ دەکەم	ئەترەجاك	أرجوك
سوپاست دەکەم	ئەشکورەك	أشكرك
چۆنیت	شلۆنەك	كيفك
ماڵەکەت ڕوناك کردەوە	نەوەرت ئلبێت	نورت البيت
ببورە	عەفوەن	عفواً

بەڵێ / نا ، نەخێر	نەعم/ لا	نعم/ کلا
ئا یان نا	ئی لۆ لا	نعم او لا
لەکوێ دەتوانم... بدۆزمەوە / بکڕم / بەکرێ بگرم؟	وێن ئەگدەر... ئەلگە/ ئەشتری/ ئەئەجر؟	أين استطيع ان... اجد/ ابتاع/ أأجر؟
لەکوێیە؟	وێنە ؟	اين؟
نرخی ئەوە بەچەندە؟	هاذە بێش؟	بكم هذا؟
پیاوی خزمەتگوزار	خادەم	خادم
ژنی خزمەتگوزار	خادیمە	خادمە
من دەمەوێت، من حەزدەکەم	ئانی ئەرید، ئانی ئەرغەب	أنا اريد، أنا ارغب
ئەمە مانای چییە؟	هاذە شنو مەعناتە ؟	ما معنى هذا؟
من تێناگەم (تێنەگەشتم)	ئانی ما ئەفتهم (مافتەهەمت)	أنا لا افهم (لم افهم)

چ کاتێک... دەکرێتەوە / دادەخرێت؟	شوەکت... تنفتح/ تنعزل؟	متى... تفتح/ تغلق؟
کاتژمێر چەندە؟	بێش الساعه؟	كم الساعه؟
ئاساییە ئەگەر جگەرە بکێشم؟	ئعتیادی أذا ئەدەخن جگارە؟	هل من الطبيعي اذ ادخنتُ سيجارة؟
تکایە جگەرە مەکێشن	ئەرجوکوم لاتدخنو الجگایر	رجاءً لا تدخنوا السجائر
ئێرە قەدەغەیە!	ئهنا مەمنوع	هنا ممنوع
W.C سەرئاو لەکوێیە؟	وێن التوالیێت؟	أين تقع دورة المياه الصحية
تکایە یارمەتیم بدەن!	ئەرجوکوم ساعدونی!	رجاءً ساعدونی!
ئەو (نێر، مێ)	هوە (نێر) / هییە (مێ)	هو/ هي
بەڵێ	نەعم	نعم
نەخێر	لاء	كلا

تکایە	رەجائەن	رجاءً
سوپاس	شوکرەن	شكراً
زۆر سوپاس	شوکرەن جەزیلەن	شكراً جزيلاً
هیوام وایە	ئەتمەنە	أتمنى
لە خزمەتدام	بالخدمە	في خدمتك
داوای لێبوردن دەکەم	ئانی ئاسف	أنا آسف
ببورە	عوذرەن	عذراً
بەمزوانە دەتبینمەوە	حەشوفەك عەن قەریب	سأراك قريباً
بەڕێز / خانم...	سەید/ سەیدە...	سيد/ سيدة...
مامۆستا (نێر، مێ)	موعەلم (نێر)، موعەلمە (مێ)	معلم، معلمە
خاتو...	ئانیسە...	آنسة...
مێردەکەم	زەوجی، رجلی	زوجي
ژنەکەم	زەوجتی	زوجتي
کچەکەم	بنتی	ابنتي

کورەکەم	ئیبنی	ابني
خۆشحاڵم بە ناسینت	تشەرەفت بمەعرفتەك	تشرفتُ بمعرفتك
چۆنن (ئەحواڵتان چۆنە)؟	شلۆنکوم (شلۆن ئەحوالکوم)؟	كيف حالكم؟
زۆر باشە، سوپاست ئەکەم	کولش زێن، ئەشکورەك	بخير جداً، شكراً لك
ئێوە چۆنن؟	ئەنتو شلۆنکم؟	كيف حالكم أنتم؟
بارودۆخ چۆنە؟	شلۆن الوضع؟	كيف الوضع؟
پرسیارەکان	ئەلئەسئلە	الأسئلة
کێ؟	منو؟	من؟
ئەو کێیە؟	منو هوە؟	من هو؟
چی؟	شنو؟	ماذا؟
ئەوە چییە؟	شنو هاذە؟	ما هذا؟
ئەوە واتای چییە؟	هاذە شنو مەعناتە؟	مامعنى هذا؟
کام؟	یاهوە؟	أياً؟

کام ئۆتومبیل دەڕوات بۆ...؟	یا سیاره تروح لل...؟	أي حافلةً تذهب الى...؟
کەی؟	شوەکت؟	متى؟
کەی دەگەین؟	شوەکت نۆصەل؟	متى نصل؟
کەی... دەکرێتەوە/ دادەخرێت؟	شوەکت... تفەتح/ تعەزل؟	متى... تفتح/ تغلق؟
چەندە؟	شگەد؟	مامقدارها؟
چەند دانە؟	چەم واحد؟	كم واحدة؟
نرخەکەی چەندە؟	شگەد سعرهە؟	كم سعرها؟
چۆن؟	شلۆن؟	كيف؟
چۆن دەتوانم بگەمە...؟	شلۆن ئەگدەر ئۆصەل...؟	كيف أصل الى...؟
دوری ڕێگەکە چەندە؟	بوعد الطه ريق شگەد؟	كم يبلغ طول الطريق؟
چەندە کاتی دەوێ؟	يرادلها چەم ساعه؟	كم من الوقت يحتاج؟
لە زمانی عەرەبیدا چی دەڵێن بەمە؟	بللوغه العربيه شيگولون بهاذه؟	مالذي تطلقونه على هذه باللغة العربية؟

ڕاستە؟	صەحیح؟	صحيح؟
بۆچی؟	لێش؟	لماذا؟
ئێوە بۆچی پێدەکەنن؟	ئنتو لێش تضحکون؟	لماذا تضحكون؟
ئایا کەسێك لێرە بە زمانی (....) قسەدەکات؟	ئەکو واحد ئهنا یحچی بللوغە ال....؟	هل هنالك احدٍ ما قادر على التكلم باللغة ال....؟
من ئینگلیزی زۆر نازانم	ئانی مائەگدەر ئەحچی هوایە بلئنگلیزی	انا لست قادراً على التكلم بطلاقة باللغة الأنجليزية
ئایا دەکرێ هێواشتر قسەبکەی؟	تگدەر تحچی عەلە کێفەك؟	هل انت قادر على التكلم ببطء
هێواش قسەبکە	ئحچی عەلە مەهەلەك	تكلم ببطء
ئایا دەکرێ ئەوە لای خۆتان تۆمار بکەن؟	تگدەر تسەجل هاذە یەمەك؟	هل أنت قادر على تسجيل هذا لديك؟

ئایا دەکرێ ئەوە... بکەن؟	تگدەر تسەوی...؟	هل انت قادر على...؟
دووبارەکردنەوە	تکرار (ئیعادە)	اعادة
شیکردنەوە	شەرح (تەوضیح)	شرح (توضيح)
ئەرك نەبێ... لەکتێبەکەدا نیشانم بدە	بەلە زەحمە حەددلی... بلکتاب	ارجوا ان تحدد لي... داخل الكتاب
وشە، زاراوە، رستە	کلمە، موصطەلەح، جوملە	كلمة، مصطلح، جملة
یەك چرکە	لەحظە وەحدە	لحظة واحده
بزانم دەتوانم ئەوەی تیابدۆزمەوە	خەلی ئەشوف ئەگدەر ئەلگە بی هاذە	دعني ارى هل استطيعُ ان اجد فيه هذا
ببورن، چیتان وت؟	عەفوەن، ئشگلتو؟	عفواً ماذا قلتم؟
تێگەشتم	ئفتەهمت	افتهمت
تێنەگەشتم	مافتهەمت	لم افهم
تێدەگەیت؟	دە تفتهم؟	هل تفهم؟

ئێوە فەرهەنگتان هەیە؟	عندكوم قاموس؟	هل لديكم قاموس؟
من دڵنیا نیم کە دەربڕینی ئەوەە ڕاست بێت	ئانی مەمتئەكد ئینو هاذە اللفظ صەحيح	لست متأكداً بأن هذا اللفظ صحيح
ڕەنگە ڕوودات، ڕەنگە ببێت	يمكن يحدەث، يمكن يصير	من الممكن ان يحدث، من الممكن ان يكون
ڕەنگە، لەوانەیە	يمكن، يجوز	ممكن، يجوز
ئایا دەتوانم...؟	ئەگدەر...؟	هل لي ان...؟
ئایا دەکرێ...؟	مومكن...؟	ممكن ان...؟
ئایا دەکرێ پێم بڵێیت... لەکوێیە؟	مومكن تگولی... وێن صاير؟	هل من الممكن ان تقول لي اين تقع...؟
ئایا دەکرێ یارمەتیم بدەیت؟	تگدەر تساعدنی؟	هل لك ان تساعدني؟
ئایا دەتوانی ڕێنمونیم بکەیت؟	تگدەر تدەلينی؟	هل لك ان تدلينی؟
من دەمەوێت...	ئانی ئەريد...	انا اريد...

ئێمە دەمانەوێت...	ئحنە نريد...	نحن نريد...
ئێوە دەتانەوێت...	ئنتم رايدين...	انتم تريدون...
...م بۆ بهێنە	جيب لى...	هات لي...
...م پێ نيشان بدە	دەليني عەلا...	دلني على ال...
من بەدواى... دەگەڕێم	ئانى ئەدەور عەلا...	انا ابحث عن...
من پێويستيم بە...	ئانى ئەحتاج...	انا احتاج الى...
تەلەفون دەكەم	ئەخابر	اتكلم هاتفياً
من... هەمە	ئانى عندى...	انا املك...
من... ونم كردووە	ئانى مضەيع ال...	لقد فقدتُ ال...
من برسيمە	ئانى جوعان	انا جائع
من تينومە	ئانى عەطشان	انا عطش
من ون بووم	ئانى ضايع	انا ضائع
من ماندوم	ئانى تەعبان	انا تعب
ئەوە هەيە	هاذە ئەكو	هذا موجود
ئەوە نييە	هاذە ماكو	هذا غير موجود

گرنگ	موهم	مهم
پەلە، کتوپڕ	سەریع، فەوری	سريع، فوری
هیچ نییە	ماکو شی	لايوجد شيء
هەمو شتێك هەیە	کول شی ئەکو	يوجد كل شيء
بڕو ئەندازە	مقدار	مقدار
کەم / زۆر	قەلیل / هوای	قليل / كثير
دەرەوە / ناوەوە	خارج / داخل	خارج / داخل
نزیك / دوور	قەریب / بەعید	قريب / بعيد
ئاسان / گران	سەهل / صەعب	سهل / صعب
باش / خراپ	زێن / مو زێن	جيد / سيء
هەرزان / گران	رخیص / غالی	رخيص / غالی
گەورە / بچوك	چبیر / صغەیر	كبير / صغير
ڕاست / هەڵە	صەح / غەڵەت	صح / خطأ
سوك / قورس	خەفیف / ثگیل	خفيف / ثقيل
سەرەوە / خوارەوە	فۆگ / جەووە	فوق / تحت
کراوە / داخراوە	مەفتوح / موغلەق	مفتوح / مغلق

پیر / گەنج	شایب / شاب	شايب / شاب
کۆن / تازە	قەدیم / جدید	قديم / جديد
خێرا / هێواش	سەریع / بەطيء	سريع / بطيء
تۆزێك / کەمێك	شوەییە / هوایە	قليل / كثير
پڕ / خاڵی	مەلیان / فارغ	مليء / خالی
پیس / پاك	وەسخ / نەظیف	متسخ / نظيف
ئازاد / داگیرکراو	حوڕ / موحتەل	حر / محتل
زوو / درەنگ	موبەکر / متئەخر	مبكر / متأخر
گەرم / سارد	حاڕ / بارد	حار / بارد
لەسەر	عەلا	على
جگە لە، بەبێ	من غێر، بدون	من غير ، دون
لەتەنیشت	جەنب، یەم	بجانب
لەنێوان	مابێن	مابين
بەدرێژایی	بطوول	طيل
لەناو	بداخل	في داخل
لەدوای	من بەعد	من بعد

بەرەو	ئیلا	الی
نزیك، تەنیشت	قەریب، یەم	قریب، جنب
ژێر	تەحت	تحت
سەر	فۆگ	فوق
بەرامبەر	موقابل	مقابل
پێش	گەبلٚ	قبل
تائێستا ، هەرئێستا	لحەدلئان، حالییەن	حتى الآن، حالياً
وە،.. / هەروەها	هەمێنە، ئەیضەن	ايظاً
لەگەلٚ ئەوەشدا	مەع ذالك	مع ذالك
بەلاٚم	لاكن	لكن
هیچ کەس	مەحەد	لا احد
هیچ شتێك	مو شی	لا شيء
هێشتا	بەعەد	لايزال
هەرگیز	ئەبەد	اطلاقاً
ئێستا	هەسسە	الآن
یان، یاخود	ئەو، ئەم	او، ام

خۆر	شەمس	شمس
مانگ	گومەڕ	قمر
ئەستێرە	نەجم	نجم
هەسارە	کەوکەب	كوكب
ئاسمان	سەمە	سماء
زەمین	ئەرض	ارض
خۆڵ	تورِبە	تراب
هەوا	هەواء	هواء
ئاگر	ناڕ	نار
هەور	غێم	غيم
تەم	ضیباب	ضباب
باران	مەطەر	مطر
بەفر، سەهۆڵ	ثەلج	ثلج
هەورە بروسکە	ڕەعد	رعد
بەرەبەیان	غوپشە	فجر
بەیانیان	صوبح	صباح

نیوەڕۆ	ظوهر	ظهر
عەسر	عەصر	عصر
ئێوارە	مەسە	مساء
شەو	لێل	ليل
ڕۆژ	نەهار	نهار
پارشێو	سحور	سحور
زەردەپەڕ	مەغیب	المغيب
گزنگ	فەجر	فجر
ڕۆژهەڵات	مەشرق	المشرق
ڕۆژئاوا	مەغرب	المغرب
باکور	شیمال	شمال
باشور	جنوب	جنوب

جێناوە پرسەکان // ضمائر الأستفهام		
چی	شنو	ماذا
بۆچی	لێش	لماذا
چۆن	شلۆن	كيف
کێ	منو	من
کەی	شوەکت	متى
بەچی	بشنو	بماذا
چ کاتێ	یەمتە	متى
هۆ	سەبەب	سبب
لەکوێ	وێن	اين
چەند	شگەد	كم
کامەیان (بۆ نێر)	یاهوە	اياً منهم
کامەیان (بۆ مێ)	یاهیە	اياً منهن
لەبەرچی	عەلەمود ئێش	لأی سبب
تۆ کێیت (بۆ نێر)	ئنتە منو	من انت
تۆ کێیت (بۆ مێ)	ئنتی منو	من انتي

ئێوە کێن	ئنتو منو	من انتم
ئێمە لەکوێین	وێن ئحنە	اين نحن
ئێوە لەکوێن	ئنتو وێن	اين انتم
لەگەڵمانە	ويانە	معنا
لەگەڵیانە	وياهوم	معهم
لەگەڵتانە	وياكوم	معكم
لەگەڵتە (بۆ نێر)	وياك	معك
لەگەڵتە (بۆ مێ)	وياچ	معكي

هاتنە ژوورەوە // دخول

بازگە	سەیطەرە	سيطرة
پشکنین	تەفتیش	تفتيش
پاسپۆرت	جەواز	جواز السفر
ناسنامە	هەوییە	هوية
پسوڵەی ڕێگەپێدان	کارت الادخال	كارت الادخال
مۆڵەتی شۆفێری	ئیجازەت سواقە	ايجازة سواقه
فەرمو ئەمە...	تفەضەل هاذە...	تفضل هذا...
من دەمەوێ... بمێنمەوە	ئانی ئەرید ئەبقە...	انا اريد ان ابقى...
چەند ڕۆژێك	چەم یۆم	بضع ليالي
یەك هەفتە	ئسبوع واحد	اسبوع واحد
یەك مانگ	شەهر واحد	شهر واحد
من پێشتر نەهاتوم	ئانی مەجای من گەبڵ	انا لم أأتي من قبل
بۆ ئیش هاتوم	جای لشغوڵ	اتيت للعمل

بۆ گەشت هاتوم	جای للسیاحه	اتیت للتسیح
بۆ خۆشی هاتوم	جای للونسه	اتیت للتکیف
گومرگ	گمرك	جمارك
پسوڵەی گومرگ	ئەوراق ترخیص الگمرك	مستمسکات الترخیص الجمارك
هەمە، نیمە	عندی، ماعندی	املك، لا املك
هەڵمگرتوە، هەڵمنەگرتوە	شایل، مەشایل	معي، لیست معي
هەمیشە	دەیمەن	دائماً
من...م هەیە	ئانی عندی...	انا املك...
تازەیە، تازە نییە	جدید، مو جدید	جدید، غیر جدید
ئەمە دیارییە	هاذی هەدییە	هذه هدیه
ئەرك نەبێ پاسپۆرتەکەت	بەلە زەحمە جەوازەك	من فضلك ارني جواز سفرك
ناسنامەکەتم نیشاندە	شەوفنی هەویتەك	ارني هویتك
پاسپۆرتەکەت کاتی نەماوە	مودەت جەوازەك خەڵصان	انتهی مدة صلاحیة جوازك

ئەم جانتایە بکەرەوە	ئفتەح هاى الجونطه	افتح هذه الحقيبة
ئایا جانتاو شتی ترت پێیە؟	شایل جونته ئەو غەراض ثانيه؟	هل لديك حقيبة وغراض اضافيه؟
بار، کەل و پەل	حەمل، غەراض	حمل، اغراض
عارەبانە لەکوێیە؟	وێن العەرەباين؟	اين العربات؟
بێ زەحمەت...م بۆ بهێنن	بەلە زەحمە جيبولی...	من فضلكم هاتولي...
ئەم شتانە/ جانتاکەم/ ئەو جانتایە	هاى الغەراض/ جونطتی/ هاذي الجونطه	هذه الاغراض/ حقيبتي/ هذه الحقيبه
تکایە ئەم شتانەم تا لای تاکسیەکە بۆ هەڵبگرە	رەجائەن شيل لی هاى الغەراض ليەم التەکسی	رجاءً حمل لي هذه الحقائب الى التاكسي
نرخەکەی چەندە، چەندی کرد؟	شگەد سعرهە، شگەد يسەوەن؟	كم سعرها، بكم؟

شتێك له كەلوپەلەكان دیار نییە	واحد من الغەراض ماكو	احد الأغراض غير موجود
گۆڕینەوەی پارە	تەبدیل العوملات	تبديل العملات
نزیك ترین بانك لەكوێیە؟	وێن ئەقرەب مەصرەف؟	اين تقع اقرب البنوك؟
ئایا دەتوانیت ئەم چەكی پارانەم بۆ بگۆڕیتەوە بە پارەی حازر؟	تگدەر تصرف لی هەلصكوك بفلوس كاش؟	هل يمكنك ان تصرف لي هذه الصكوك بأموال جاهزه ؟
دەمەوێ ئەوەندەم بۆ بگۆڕیتەوە	ئەریدەك تصەرف لی هەلگەد	اريد منك ان تصرف لي هالمقدار
بەهای گۆڕینەوەكە بەچەندە؟	شگەد قیمەت التەبدیل؟	كم قيمة التبديل؟
من هەندێ پارەی وردەم دەوێ	ئانی راید شویەت خوردە	انا اريد بعض الفكة
لەكوێ دەتوانم	وێن ئەگدەر ئەلزەم	اين يمكنني ان استأجر

التاكسي؟	تەكسى؟	تاكسى بگرم؟
كيف يمكنني ان اذهب الى...؟	شلۆن ئەگدەر ئەروح لل...؟	چۆن دەتوانم بۆ... برۆم؟
هل هناك سيارة لداخل المدينة؟	ئەكو سيارە لداخل المەدينە؟	ئۆتومبێل بۆ ناو شار هەیە؟
محطة الحافلات	گەراج الباص	گەراجى پاس
محطة قطار	مەحەطەت قطار	ويستگەى شەمەندەفەر
مكتب سياحي	مەكتەب سياحى	نوسينگەى گەشتو گوزار
مكتب معلومات	مەكتەب مەعلومات	نوسينگەى زانيارى
تأجير غرفة في الفندق	تەئجير غورفە بلفندق	بەكرێ گرتنى ژورێك لەهوتێل
اين تقع فندقٍ جيد	وێن ئەكو فەد فندق زێن؟	هوتێلێكى باش لەكوێيە؟
في مركز المدينة	بمەركەز المەدينە	لەناوەندى شار
غرفة لشخصٍ واحد	غورفە لشەخص واحد	ژورێكى يەك كەسى

ژورێکی دوو کەسی	غورفە لشەخصێن	غرفة لشخصان
زۆر گران نەبێت	لەیکون هوای غالی	لا اریده ان یکون غالیاً کثیراً
قەرەوێڵەی خەوتن	سەریر النۆم	سرير النوم
نانی بەیانیان	ڕەیوگ	فطور
نانی نیوەڕوان	غەدە	غداء
نانی ئێواران	عەشە	عشاء
ژوری چۆڵ نییە، شوێنمان نییە	ماکو غورەف فارغە، ماکو مکان فارغ	لایوجد غرف شاغره، لایوجد اماکن شاغره
کرێی شەوێك بەچەندە؟	کەروەت الیّلە الوەحدە شگەد؟	کم اجرة الليله الواحده؟
شتێکی هەرزانترتان نییە؟	ماکو شی ئەرخەص؟	الا یوجد شيء ارخص؟
دەمەوێت ئۆتۆمبێلێك بەکرێ بگرم	ئەرید ئەئەجر سیارە	ارید ان الجر سیارة
ئۆتۆمبێلی بچوك/	سیارە صەغیرە/	سيارة صغيره/ وسيطه/

مامناوەند/ گەورە	وسطانیه/ چبیره	کبیره
بۆ یەك رۆژ/ یەك هەفتە	لیۆم واحد/ ئسبوع واحد	لیومٍ واحد/ اسبوعٍ واحد
بەکرێ گرتنی بۆ یەك هەفتە/ یەك رۆژ بەچەندە؟	ئیجار لمودەت ئسبوع/ لمودەت یۆم بشگەد؟	تأجیر لأسبوع/ لیوم واحد بکم؟
لاتانە بە هەرزانتر؟	عندکوم ئەرخەص؟	هل لدیکم بأقل سعر؟
کرێی تەکسی تا... بەچەندە؟	کەرەوەت التکەسی لل... بشگەد؟	کم اجرة التکسي لل...؟
من ببە بۆ...	خوذنی لل...	خذني الی...
ئەم ناونیشانە	هاذە العنوان	هذا العنوان
بەندەر	مەرفەء	مرفأ
ئوتێلی...	فندق ال...	فندق ال...
فرۆکەخانە	مەطار	مطار
وێستگە	مەحەطە	محطه
نەخۆشخانە	موستەشفە	مستشفی

من پەلەم نییە	ئانی مەمستەعجل	انا لست مستعجلاً
له فەرعەکەی تردا بەدەستی ڕاستدا/ چەپدا بسوڕێرەوە	بلفەرع الجای ئستەدیر بیدەك اليمنه/ اليسره	في المفرق القادم استدير الى اليمين/ اليسار
چەپ/ ڕاست	يمنه/ يسره	يمين/ يسار
ڕاست برۆ	ئطلەع گوبەڵ	تقدم الى الامام
هەر لێرە ڕاوەستە	ئۆگەف ئهنا	توقف هنا
هێواشتر لێبوخرە	سوگ عەلە مەهلەك	قد بسرعة اقل
بێ زەحمەت چاوەڕێم بکە	بەلە زەحمە ئنتظرني	من فضلك انتظرني
١٠ خولەکی تر دەگەڕێمەوە	ئەرجەع بەعد عەشر دەقائق	سأعود بعد عشر دقائق
خۆم دەشۆم	ئەغەسل نەفسی	استحم
حەمام	حەمام	حمام
سەلاجە	ثلاجه	ثلاجه
رادیۆ/ تەلەفزیۆن	رادیۆ/ تلفزیۆن	اذاعه/ تلفاز
بۆیلەر	سەخان	سخان

مامناوەند/ گەورە	وسطانیە/ چبیرە	کبیرە
بۆ یەك ڕۆژ/ یەك هەفتە	لیۆم واحد/ ئسبوع واحد	لیومٍ واحد/ اسبوعٍ واحد
بەکرێ گرتنی بۆ یەك هەفتە/ یەك ڕۆژ بەچەندە؟	ئیجار لمودەت ئسبوع/ لمودەت یۆم بشگەد؟	تأجیر لأسبوع/ لیوم واحد بکم؟
لاتانە بە هەرزانتر؟	عندکوم ئەرخەص؟	هل لدیکم بأقل سعر؟
کرێی تەکسی تا... بەچەندە؟	کەرەوەت التکەسی لل... بشگەد؟	کم اجرة التکسي لل...؟
من ببە بۆ...	خوذنی لل...	خذني الی...
ئەم ناونیشانە	هاذە العنوان	هذا العنوان
بەندەر	مەرفەء	مرفأ
ئوتێلی...	فندق ال...	فندق ال...
فڕۆکەخانە	مەطار	مطار
وێستگە	مەحەطە	محطە
نەخۆشخانە	موستەشفە	مستشفی

من پەلەم نییە	ئانی مەمستەعجل	انا لست مستعجلاً
لە فەرعەکەی تردا بەدەستی ڕاستدا/ چەپدا بسوڕێرەوە	بلفەرع الجای ئستەدیر بیدەك الیمنە/ الیسرە	في المفرق القادم استدير الى اليمين/ اليسار
چەپ/ ڕاست	یمنە/ یسرە	یمین/ یسار
ڕاست بڕۆ	ئطلەع گوبەڵ	تقدم الى الامام
هەر لێرە ڕاوەستە	ئۆگەف ئهنا	توقف هنا
هێواشتر لێبوخرە	سوگ عەلە مەهلەك	قد بسرعة اقل
بێ زەحمەت چاوەڕێم بکە	بەلە زەحمە ئنتظرني	من فضلك انتظرني
١٠ خولەکی تر دەگەڕێمەوە	ئەرجەع بەعد عەشر دەقائق	سأعود بعد عشر دقائق
خۆم دەشۆم	ئەغەسل نەفسی	استحم
حەمام	حەمام	حمام
سەلاجە	ثلاجە	ثلاجه
ڕادیۆ/ تەلەفزیۆن	رادیۆ/ تلفزیۆن	اذاعه/ تلفاز
بۆیلەر	سەخان	سخان

سیستەمی گەرمی	نظام الحەراری	نظام الحراري
سیستەمی ساردی	نظام التەبرید	نظام التبريد
هەمو شەوێك، یەك شەو	كول لێلە، لێلە وەحدە	كل ليلة، ليلة واحده
زۆر گرانە	كولش غالی	باهظ للغايه
ئایا دەتوانم ژورەكەم ببینم؟	ئەگدەر ئەشوف غورفتی؟	هل استطيع ان اشاهد غرفتي؟
باشە، من ژورەكەم دەوێت	زێن، ئانی ڕاح ئاخذ ئلغرفە	جيد، سأخذ الغرفه
نا بەدڵم نییە (نامەوێت)	لا مەیعجبنی (مائەریدە)	كلا لايعجبني (لن اخذها)
تاریك / بچوك	ضەلمە / صغەیرە	ظلمه / صغيره
سارد / گەرم	بارد / حار	بارد / حار
پڕ لەدەنگ و ژاوەژاو	مەلیانە بصۆت وضەوضاء	مليئة بصوت والضوضاء
هەرزانتر	ئەرخەص	اقل سعراً
بێدەنگتر	ئەهدە	اقل ضوضاءً

گونجاوتر	ئەنسەب	انسب
باشتر / گەورەتر	ئەحسەن / ئەکبەر	احسن / اكثر كبراً
ئایا ژورێکی فراوانترتان لایە؟	عندكم غورفە ئەوسەع؟	هل يوجد لديكم غرفة اوسع؟
فۆرمی زانیاری	بطاقەت مەعلومات	بطاقة معلومات
ناوی سیانی	ئەلئسم الثولاثي	الأسم الثلاثي
شوێنی نیشتەجێبون	مەكان السەكەن	مكان الأقامه
شەقام / ژمارە	شارع / رەقەم	زقاق / الرقم
خانو	دار	الدار
گەڕەك	مەحەللە	محلة
پیشە	عەمەل	العمل
مێژوو / شوێنی لەدایکبون	تاريخ/ مەحەل الولادە	تاريخ/ محل الولادة
ژمارەی پێناس	رەقەم الهەويە	رقم الهوية
شوێن / مێژوو	مەحەل/ تاريخ	محل/ تاريخ
واژوو	ئیمضاء	امضاء

ئایا دەکرێ ئەم فۆڕمە پڕ بکەیتەوە؟	تگدەر تملالی هەلبیطاقە؟	هل بستطاعتك ان تملیء لي هذه البطاقة؟
ئەمە چ مانایەکی هەیە؟	هاذە شنو مەعناتە؟	مامعنى هذا؟
ئەرك نەبێ ئەمە واژوو بکە	بەلە زەحمە ئیمضي لي هاي	رجاءً امضي هذا
دەتەوێ بۆ چەند رۆژ لێرە بمێنیتەوە؟	ترید تبقە چەم یۆم ئهنا؟	لكم يومٍ تريد ان تبقى؟
پێداویستی گشتی	حاجات عامە	حاجيات عامة
ژمارەی ژورەکەم چەندە؟	شگەد رەقەم غورفتی؟	كم هي رقم غرفتي؟
ئایا دەکرێ کەلوپەلەکانم بۆ بنێرنە سەرەوە؟	تگدەر تصەعدلی الغەراض؟	هل تستطيع ان تصعدلي الأغراض؟
کلیلەکانم بدەرێ	ئطيني المفاتيح	اعطني المفاتيح
لەکوێ دەتوانم ئۆتۆمبێلەکەم ڕاگرم؟	وێن ئەگدەر ئەوەگف سیارتی؟	اين يمكنني ان اركن سيارتي؟

دەکرێ... بۆمن بهێنیت؟	تگدەر تجیب لی...؟	هل تستطيع ان تزودني ب...؟
تەپڵەکی جگەرە	نەفاضە	نفاظة
خاولی	خاولی	منشف
بەتانی	بەطانیە	بطانية
ئوتو	ئوتی	الة الكوي
چەند دانە صابون؟	چەم صابونە؟	كم صابون؟
مەصعەد، بەرزکەرەوە	مەصعەد	مصعد
پەیژەی حاڵەتی کتوپڕ	دەرەج حاڵەت الطواري	درج حالات الطواريء
باربەر	حەمال	حمال
تەلەفون، پۆست	تلیفۆن، بەرید	هاتف، بريد
حساباتەکە چەند دەکات؟	شگەد یسەوەن الحسابات؟	كم اصبح الحساب؟
چرا، مۆم	فانوس، شەمعە	فانوس، شمعة
کارەبا	کەهرەبا	كهرباء
ئاوەکە گەرم نییە	ئلمەی مو حار	الماء ليست حارة

پەنجەرە/ دەرگا	شوباچ/ باب	شباك/ باب
چ کات ئەوانە حازر دەبن؟	هەذەنی شوەکت تتجەهەزەن؟	متى تجهز تلك الأشياء؟
بەپەلە	بسورعە	بسرعة
ئەمڕۆ	ئلیۆم	اليوم
ئەمشەو	ئلێلە	الليلة
سبەی	باچر	غداً
پێش هەینی	گەبڵ الجومعە	قبل الجمعة
ئەمە هی من نییە	هاذە مو مالي	هذا ليس لي
ئارایشتگا	صالۆن	صالون
سەرتاشخانە	حیلاقە	حلاقة
دەمەوێ سەرم چاك بکەم	ئەرید ئەزین شەعری	اريد ان اقصص شعري
وشك/ ئاسایی/ چەور	یابس/ طەبیعی/ دهنی	جاف/ طبيعي/ دهني
زۆر کورتی مەکەرەوە	لاتکصە هوایە	لاتقصه زائداً
دوا/ سەرەوە	وەڕا/ فۆگ	وراء/ فوق
مل	روکبە	رقبة

ئەمەوێ ریش بتاشم	ئەرید ئەحلگ لحیتی	اريد ان احلق لحيتي
کرێی... بەچەندە؟	شگەد کەروەت...؟	كم ثمن...؟
رۆژانە	یۆمییە	يومية
هەمو کەسێك	کول واحد	كل شخص
بۆ هەمو ئۆتۆمبێلێك	لکل سیارە	لكل سيارة
ئایا... هەیە؟	ئەکو...؟	هل يوجد...؟
ئاوی خواردن	مەی شورب	ماء الشرب
مەلەوانگە	مەسبەح	مسبح
یاریگا	مەلعەب	ملعب
شاری یاری	مەدینەت ئەلعاب	مدينة العاب
کتێبخانە	مەکتەبە	مكتبة
باخچە	حەدیقە	حديقة
گۆڕەپان	ساحە	ساحة
ئاوێنە	مڕایە	مرآة
سەرین	مەخەدە	مخدة
سەرچەف	چەرچەف	شرشف

بەتانی	بەطانیە	بطانية
جل و بەرگ	مەلابس	ملابس
شوشە	زوجاج	زجاج
پانتۆڵ	بەنتەرۆن	بنطال
کراس	قەمیص	قميص
پێڵاو	حیذاء	حذاء
نەعل	نعال	نعال
جلی ئافرەتان	مەلابس نسائیە	ملابس نسائية
جلی پیاوان	مەلابس رجالیە	ملابس رجالية
جلی منداڵان	مەلابس ئەطفال	ملابس اطفال
کچان	صەبایا	صبايا
کوڕان	صبیان	صبيان
کڵاو	قوبەعە	قبعة
فلچەی ددان	فرشات ئەسنان	فرشاة اسنان
شانە	مشط	فرشاة الشعر
بۆن (عەتر)	عەطر	العطر

ژەمەکانی خواردن // وجبات الأكل		
نانی بەیانیان	ڕەیوگ	فطور
نانی نیوەڕوان	غەدە	غداء
نانی ئێواران	عەشە	عشاء
من برسیمە	ئانی جوعان	انا جائع
من تینومە	ئانی عەطشان	انا عطش
نان خواردن لەدەرەوەی ماڵ	ئلئەکل بەڕە البێت	الأكل خارج البيت
ئایا دەتوانی رێستۆرانتێکی باشم نیشان بدەی؟	تگدەر تدەلینی عەلە مەطعەم زێن؟	هل لك ان تدلني على مطعم جيد؟
دەمەوێ مێزێکی ٤کەسی بگرم	ئەرید ئەحجز طاولە لئەربەع نەفەرات	اريد ان احجز طاولة لأربع انفار
ئێمە کاتژمێر هەشت	ئحنە ڕاح نجی ساعە	نحن سنأتي في

دێین	بثمانيه	الساعة الثامنه
دەرەوە	بەڕە	خارج
لەگۆشەیەکدا	بلزاويه	في زاوية
لە تەنیشت پەنجەرەکە	يەم الشوباچ	بجانب الشباك
لە بەشی جگەرەنەکێشەکان	بقسم المەيدەخنون	في قسم غيرالمدخنين
شتێك بۆ خواردن / خواردنەوە	فەد شی للئەکل/ للشورب	شيء ما للأكل/ للشرب
ئەوە چییە؟	هاى شنو؟	ماهذا؟
من پەلەمە	ئانی مستەعجل	انا مستعجل
دەکرێ... بۆ بهێنن؟	تگدەر تجيب لی...؟	هل تستطيع ان تحضر لي...؟
قاپ	ماعون	ماعون
پەرداخ	گلاس	كأس
کوپ	كوپ	فنجان
کەوچك	خاشوگ	ملعقة

شقارته	شخاطه	عود الثقاب
چەرخ	جداحه	قداحة
چەقۆ	سچين	سكين
پەنیر	جبن	جبنة
سرکە	خەڵ	خل
نان	خوبز	خبز
رۆن	دهن	دهن
بیبەر	فلفل	فلفل
شەکر	سوکەر	سكر
خوێ	ملح	ملح
بەسە، زۆر سوپاس	كافی، كولش مەمنون	كفى، شكراً جزيلاً
من نابێ ئەو خواردنانە بخۆم کە... تێدایە	مەیصیر ئاكول ئەكلات ئلی بیهە...	يجب ان امتنع عن اكل المأكولات التي فيها...
چەوری	دهون	دهون
شەکر / خوێ	سوکەر/ ملح	سكر/ ملح

لیستی خواردنی تایبەت	قائمەت مەئکولات خاصه	قائمة مأكولات خاصة
ئاوی میوە	مەی الفەواکه	ماء الفواكهة
من ... م دەوێ	ئانی ئەرید...	انا اريد...
کێك	کەعك	كعك
شیر کاکاوی گەرم	حەلیب کەکەو حار	حليب بالكاكاو الحار
قاوە	گەهوە	قهوة
بەشیرەوە	بلحەلیب	بالحليب
بەبێ کافین	بدون کافین	دون الكافين
بەبێ شیر	بدون حەلیب	دون الحليب
ئاوی پرتەقاڵ	مەی البورتوقال	ماء البرتقال
چا	چای	شاى
دەکرێ تۆزێك... م بۆ بهێنیت؟	تگدەر تجیب لی شوەییت...؟	هل تستطيع ان تحضر لي قليلاً من...؟
هێلکە	بێض	بيض

هێلکەو رۆن	بیّـض بلدهن	بيض بالدهن
هێلکەی کوڵاو	بیّـض مەسلوگ	بيض مسلوق
هەنگوین	عەسەل	عسل
هەرزانترین خواردن	ئەرخەص طەعام	ارخص طعام
گرانترین خواردن	ئەغلە طەعام	اغلى طعام
خۆشترین خواردن	ئەحلە طەعام	اطيب طعام
خواردنەکان	ئلئەکلات	الأكلات
ماسی	سمەچ	سمك
میوە	فەواکە	فواكهة
گۆشت	لەحەم	لحم
پەتاتە	بتێتە	بطاطا
تەماتە	طەماطە	طماطم
برنج	تمەن	رز
زەڵاتە	سەڵاطە	سلطه، صلصه
سەروپێ	باچە	
یاپراخ	دۆڵمە	سلق

پێش خواردن	کەبڵ ئلئەکل	قبل الأكل
سەوزەوات	خضرەوات	الخضار
گۆشتی کوڵاو	لەحەم مەسلوگ	لحم مسلوق
گۆشتی برژاو	لەحەم مەشوی	لحم مشوي
گۆشتی مانگا	لەحەم بوگەر	لحم البقر
گۆشتی گوێرەکە	لەحەم عەجل	لحم العجل
گۆشتی مەڕ	لەحەم طلی	لحم خروف
گۆشتی بزن	لەحەم سەخەڵ	لحم الماعز
شۆربا	شۆربە	شوربا
شلە	مەرەگ	مرقة
سپێناخ	سپانغ	سبانغ
کوڵاو	مەسلوگ	مسلوق
سوورۆکراو	مگەڵی	مقلي
سوتاو	مەحروگ	محروق
بێ خوێ	فاهی	فاهي
تاڵ	موڕ	مر

ترش	حامض	حامض
شیرین	حلو	حلو
سوێر	مالح	مالح
مریشکی برژاو	دجاج مەشوی	دجاج مشوي
کەروێشك	ئەرنەب	ارنب
کۆتر	حەمامە	حمامة
باینجان	بیێتنجان	باذنجان
پیاز	بصەل	بصل
نۆك	حومەص	حمص
بامیێ	بانیه	بانية
ماکارۆنی	مەعکەرۆنیه	معكرونيا
میوەی تازەتان هەیە؟	عندکم فەواکە جدیدە ؟	هل لديكم فواكهة جديدة؟
سێو	توفاح	تفاح
مۆز	مۆز	موز
لیمۆ	لەیمون	ليمون

پرتەقاڵ	بورتوقال	برتقال
ترێ	عینەب	عنب
شوتی	رەگی	رقي
کاڵەك	بەطیخ	بطيخ
قۆخ	خۆخ	خوخ
هەنار	ڕوممان	رومان
خورما	تەمر	تمر
ئەمەوێ تامی بکەم	ئەرید ئەضوگە	اريد ان اتذوقة
ئەمەوێ تاقی بکەمەوە	ئەرید ئەجەربە	اريد ان اجربة
شیرینی	حەلەویات	حلويات
شەربەت	شەڕبەت	عصير
شیر	حەلیب	حليب
ئەوە ئەو شتە نییە من داوامکرد	مو هاذە لي طلەبتە	ليس هذا ماطلبت
من داوای...م کردوە	ئانی طلەبت...	انا طلبت...

دەکرێ ئەوە بگۆڕیت؟	تگدەر تغەیر لی هاذە؟	هل بأمكانك ان تغير لي هذا؟
زیاد لەپێویست کوڵاوە	مەسلوگ زاید عەن لزوم	زائداً عن حده مسلوق
من حەزم لەمە نییە	ئانی ما ئەحب هاذە	انا لا احب هذا
چێشتەکە ساردە	ئلطەعام بارد	الطعام بارد
ئەمە تازە نییە	هاذە مو جدید	هذا ليس جديداً
ئەمە پاکە	هاذە نظیف	هذا نظيف
دەمەوێ پارەکە بدەم	ئەرید ئەدفەع فلوس	اريد ان ادفع المصاريف
ئەمە چەنێکە؟	هاذە شگەد؟	كم هذا؟
چێشتەکەتان خۆشە	طەعامکوم طەیب	طعامكم لذيذ
دەستان خۆش	عاشەت ئیدێکوم	احسنتم
خواردنی سەفەری	طەعام سەفەری	طعام سفري
ئەرك نەبێ من یەکێ لەمانەم دەوێ	بەلە زەحمە ئەرید وەحدە من هەذەنی	من فضلك اريد احدى هذه الأشياء
ماست	لبەن	لبن

خەڵوز	فەحم	فحم
گوێزەر	جزەر	جزر
سیر	ثوم	ثوم
تور	فجل	فجل
کەرەوز	کرەفس	الكرفس
گوێز	جۆز	جوز
خەیار	خیار	خيار
کاهو	خەس	الخس
گوڵ	وەرد، زەهر	ورد، زهر

بازاڕ // السوق

بازاڕ	سوگ	السوق
ئەمەوێ بازاڕکەم	ئەرید ئەتسەوەگ	اريد ان اتسوق
ئەمەوێ شت و مەك بسێنم	ئەرید ئەشتری غەراض	اريد ان ابتاع اغراضاً
ئەتەوێ لەبازاڕ چی بکڕی؟	شترید تشتری من ئلسوگ؟	مالذي تريد شرائه في الشوق
شتی زۆرم دەوێ	ئەرید ئهوای ئەشیا	اريد اشياء كثيرة
ئێستا بازاڕ نییە	هەسە ماکو سوگ	لا يوجد السوق الآن
ئێستا نەیانکردۆتەوە	هەسە مەمفەتحین	لم يفتح السوق الآن
شت و مەکی بازاڕ	مسواگ	اغراض السوق
با بە تەکسی بڕۆین	خەلی نرِوح بلتەکسی	لنذهب بالتاكسي
بمانبە بۆ بازاڕ	ئخذنە للسوگ	خذنا الى السوق
بەچەند دەمان بەیت؟	پێش تاخذنە؟	بكم ستأخذنا؟
زۆرە، کەمتر نابێ؟	هوایە، مەیصیر	كثير، الا يمكن ان تأخذنا

	ئەقەل؟	بسعرِ اقل؟
باشە، با سەرکەوین	زێن، خەلی نصعەد	جيد، لنصعد
بازارِ قەرەباڵخە	ئلسوگ ئزدحام	السوق مزدحم
دەمێکە نەهاتوم بۆ بازارِ	صارلی هوایە مەجای للسوگ	لم أئتي الى السوق منذ زمن
هەمو رۆژێك دێم بۆ بازارِ	کول یۆمیەئەجی للسوگ	أئتي الى السوق كل يوم
بازارِ خۆشە	ئلسوگ حلو	السوق جميل
بۆ کوێ دەچن؟	وێن رایحین؟	الى اين انتم ذاهبون؟
بۆ بازارِ دەچن	دەنروح للسوگ	نحن ذاهبون الى السوق
ئەمە بەچەندە؟	هاذە بێش؟	بكم هذا؟
گرانە	غالی	باهظ، ثمين، غالي
هەرزانە	رخیص	رخيص
چەندێکت دەوێ؟	شگەد راید؟	كم تريد؟
چەند کیلۆ؟	چەم کێلۆ؟	كم كيلوا؟
چەند مەتر؟	چەم مەتر؟	كم متر؟

کەمتر	ئەقەل	اقل
زیاتر	ئەکثەر	اكثر
من مەعمیلم هەمو جارێك لەلای ئێوە شت دەکڕم	ئانی مەعمیل کول مەڕە ئەشتری من یەمکوم	انا زبون كل مرة ابتاع الأغراض منكم .
شتەکانتان گرانە	ئەشایئکوم غالیە	اشيائكم باهظة الثمن
نیو کیلۆم بدەرێ	ئنطینی نوص کێلۆ	اعطني نصف كيلوا
یەك کیلۆم لەوە دەوێ	ئەرید کێلۆ من هاذە	اريد كيلوا من هذا
میوەتان هەیە	عدکوم فەواکە	هل لديكم فواكهه
ئەمەم بۆ بکێشە	وەزن لی هاذە	زن لي هذا
ئەمڕۆ بازاڕ گرانە	ئلیۆم ئلسوگ غالی	ان سوق اليوم باهظ
چەند جوانە	شگەد حلو	كم هذا جميل

نوسراوی سەر تابلۆکان

شوێنی وەستانی پاص	مەوقف باص	موقف باص
بانك	مەصرف، بەنك	مصرف، بنك
گومرگ	گومرك	جمارك
شیرینی	حەلەویات	حلويات
ژوری چاوەڕوانی	غورفەت ئینـتظار	غرفة انتظار
یاریگای مندالآن	مەلعەب ئەطفال	ملعب اطفال
ڕێگای خێرا	طەریق سەریع	طريق سريع
شانۆ	مەسرەح	مسرح
پۆلیسی هاتوچۆ	شورطەت مرور	شرطة مرور
بۆ ئەوانەی جگەرە دەکێشن، بۆ ئەوانەی جگەرە ناکێشن	للمودەخنین، لغەیر ئەلمودەخنین	للمدخنين، لغير المدخنين
هوتێل	فندق	فندق
قاوەخانە	مەقها	مقهى
ڕێستۆرانت	کافتریا	كافتريا

هۆڵی سینەما	سینەما	سینما
فرۆکەخانە	مەطار	مطار
بۆ پیاوان — بۆ ژنان	للرجال — للنساء	للرجال — للنساء
سەرکەوتن — دابەزین	صعود — نزول	صعود — نزول
نەخۆشخانە	مەشفا	مشفى
چونەدەرەوەی کتوپڕ	مەخرەج طەواریء	مخرج طوارئ
سەرقاڵ	مەشغول	مشغول
زبڵدان	نفایات	نفايات
کاتی دەوام لە — بۆ	ئەوقات ئلدەوام من — الی	اوقات الدوام من — الى
کراوە — داخراو	مەفتوح — موغلەق	مفتوح — مغلق
ئاوی خواردنەوە	مەی للشورب	ماء للشرب
پۆلیس	شورطە	الشرطة
پۆست	بەرید	بريد
گەشتن — دەرچون	وصول — موغادەرە	وصول — مغادرة
نیشتنەوە — فڕین	هبوط — ئیقلاع	هبوط — اقلاع

جێشتخانە	مەطعەم	مطعم
بەڕێوەبردن	ئەلئیدارە	الأدارة
وێستگە	مەحەطە	محطة
شەقام	شارع	شارع
چونەژوورەوە – چونەدەرەوە	مەدخەل – مەخرەج	مدخل – مخرج
فرۆشراوە	موباع	مباع
جگەرەکێشان قەدەغەیە	مەمنوع ئەلتەدخین	ممنوع التدخين
دویین وێستگە	ئەلمەحەطە ئلئەخیرە	المحطة الأخيرة
دەستیۆوەردان قەدەغەیە	مەمنوع ئللەمس	ممنوع اللمس
مەلەکردن قەدەغەیە	ئەلسباحە مەمنوعە	السباحة ممنوعة
وریابە	ئنتەبە	انتبه
بۆ کرێ	للئیجار	للأيجار

گیراوە	مەحجوز	محجوز
ڕێگایەکی داخراو	طەریق مەسدود	طريق مسدود
ڕێگایەکی تایبەت	طەریق خاص	طريق خاص
ڕۆژانی هەینی داخراوە	موغلەق ایام ئەلجومعە	مغلق ايام الجمعة
ئاوی نەشیاو بۆ خواردنەوە	میاه غەیر صالّحە للشورب	مياه غير صالحة للشرب
تێپەڕین قەدەغەیە	مەمنوع ئلمرور	ممنوع المرور
هاتنە ژورەوە ڕێگەپێدراوە	مەسموح ئەلدخول	مسموح الدخول
ڕاوەستان قەدەغەیە	مەمنوع ئەلوقوف	ممنوع الوقوف
نرخی داشکاو	ئەسعار مونخەفضە	اسعار منخفضة
دابەزاندنی نرخەکان	تەخفیـض ئلئةسعار	تخفيض الأسعار

وشەو ڕستەی زۆر بەکارهاتو

كلمات وجمل الأكثر استعمالاً

چۆن بڕۆین؟	شلۆن نروح؟	كيف نذهب؟
چۆن بگەم؟	شلۆن ئۆصەل؟	كيف اصل؟
چۆن ئەمە؟	شلۆن هاذە؟	كيف ذالك؟
بە چ ڕێگایەك؟	بیا طەڕیقە؟	بأي طريقة؟
بەڵێ، بێگومان	نەعم، ئەكید	نعم، بالطبع
بەڵێ	ئی	نعم
دەیبەم، جێدێڵم	ڕاح ئاخذە، ڕاح ئەعوفە	سأخذه، سأتركه
نزیك – دور	قەریب – بەعید	قريب – بعيد
وابوم، وانەبوم	چنت، ماچنت	كنت، ماكنت
وابو، وانەبو	چان، ماچان	كان، لم يكن
وابوین، وانەبوین	چننە، ماچننە	كنا، لم نكن
وابون، وانەبون	چنتو، ماچنتو	كنتم، لم تكونوا
هەمە، نیمە	عندی، ماندی	لدي، ليست لدي

زۆر	كولش	كثيراً
ئەخوێنمەوە، ناخوێنمەوە	ئەقرە، مائەقرە	أقرأ، لا أقرأ
ڕۆژنامە دەخوێنمەوە	ئەقرە جەريدە	أقرأ الجريدة
هەندێ جار	مەڕات	احياناً
هەمو جارێ	كول مەڕە	كل مرة
بمدەیێ	ئطينى	اعطني
ئەمدەنێ؟	تطونى؟	هل تعطوني؟
سوپاس	شوكرەن	شكراً
چاوەكەم	عيونى	اعيني
دڵەكەم	گەڵبى	قلبي
خۆشەویستەكەم	حەبيبى	حبيبي
هاوڕێم	صەديقى	صديقي
سەیركە، سەیرمەكە	شوف، لا تشوف	انظر، لا تنظر
بڕوانە، مەڕوانە	باوع، لا تباوع	ابصر، لا تبصر
بۆ ژورەوە، بۆ دەرەوە	للجەوە، للبەڕە	للداخل، للخارج

باش، خراپ	زێن، مو زێن	جيد، سيئ
هەروەها	هەمێن	ايضاً
ئێستا	هەسە	الآن
جگەرە دەکێشم، جگەرە ناکێشم	ئەدەخن، مائەدەخن	ادخن، لا ادخن
خێرا	فەورەن	فوراً
یەکسەر	گوبەڵ	بالمرة
قسەبکە، بێدەنگ بە	ئحچی، ئصمت	تكلم، اصمت
قسە	حەچی	كلام
دەمت داخە	سد حەلگەك	اغلق فمك
ئەگەڕێم، ناگەڕێم	ئەدەور، مائەدەور	ابحث، لا ابحث
خێرا قسەدەکەن	تحچون بسورعە	تتكلمون بسرعة
ئەمەوێ، نامەوێ	ئەريد، ماريد	اريد، لا اريد
ئەڕۆم، ناڕۆم	ئەڕوح، ماڕوح	اذهب، لا اذهب
دێم، نایەم	ئەجی، مائەجی	أتي، لن أتي
لەگەڵتان دێم	ئەجی وياکوم	أتي معكم

لەگەڵتان ئەڕۆم	ئەڕوح ویاکوم	اذهب معكم
لەگەڵم دێن؟	تجون ویایه؟	تأتون معي؟
هەیە، نییە	ئەكو، ماكو	يوجد، لايوجد
ئەمە ئاسانە	هاذە سەهل	هذا سهل
ئەمە ڕێیتێدەچێت	هاذە مومكن	هذا ممكن
ئەمە زەحمەتە	هاذە صەعب	هذا صعب
هی منە	مالی	لي انا
هی ئەوە (مێ)	مالەتهە	لها هي
هی ئەوە (نێر)	مالە	له هو
هی ئێمەیە	مالەتنە	لنا نحن
لەکوێوە بڕۆم؟	منێن ئەڕوح؟	من اين اذهب؟
بۆکوێ دەڕۆین؟	وێن ڕاح نڕوح؟	اين سنذهب؟
بۆ كوێ بڕۆین؟	وێن نڕوح؟	اين نذهب؟
كوێ؟	وێن؟	اين؟
چ كات؟	شوەكت، یەمتە؟	متى؟
چەندە؟	شگەد، چەم؟	كم؟

چۆن؟	شلۆن؟	كيف؟
بۆچی؟	لێش؟	لماذا؟
چی؟	شنو؟	ماذا؟
ڕاست	صدگ	صدق
درۆ	چـذب	كذب
ڕاستگۆ	صادگ	صادق
درۆزن	چەذاب	كاذب
دز	حەرامی	لص
دانیشە	ئوگعود	اقعد
ڕاوەستە	ئۆگەف	توقف
بجولێ، مەجولێ	تحەرەك، لاتتحەرەك	تحرك، لا تتحرك
هەستە	گوم	قف
ئەکڕم، ئەفرۆشم	ئەشتری، ئەبیع	اشتري، ابيع
کارم هەیە	عندی شوغوڵ	لدي عمل
توانیم، نەمتوانی	گدەرت، ماگدەرت	تمكنت، لم اتمكن
ئەتوانم	ئەگدەر	استطيع

توانیم بڕۆم	گدەرت ئەڕوح	تمكنت من الذهاب
توانیم دەرچم	گدەرت ئەطلەع	استطعت المغادرة
ئەتوانی، ناتوانی	تگدەر، ماتگدەر	تستطيع، لا تستطيع
دەبێ، پێویستە	لازم، ضەروری	يجب، ضروري
دەبێ بێم	لازم ئەجی	يجب ان أتي
پێویستە بڕۆم	ضەروری ئەڕوح	من الضروري ان اذهب
دەنوسم	ئەكتب	اكتب
نوسیم	كتەبت	كتبت
بنوسە	ئكتب	اكتب
لەسەرەتادا، لەکۆتاییدا	بلبدایە، بلنهایە	في البداية، في النهاية
کاتم نییە	ماعندی وەكت	ليس لدي الوقت
پێموایە، پێموانیە	ئەعتقد، ماعتەقد	اعتقد، لا اعتقد
تێدەگەم، تێناگەم	ئەفتهم، مائەفتهم	افهم، لا افهم
دواتر	بەعدێن	فيما بعد
تۆزێکی تر	بەعد شوەیە	بعد قليل
شورەیی	عێب	عيب

هیچ نییە	ماکو شی	لا شيء
وامزانی	عەبالی	ظننت
دەبێ، نابێ	یصیر، مەیصیر	یجوز، لا یجوز
دڵنیا نیم	مەمتئەکد	لست متأكداً
وانییە	مو هیچی	لیس كذالك
سەیرە	عەجیب	عجیب
وەڵام بدەرەوە، وەڵام مەدەرەوە	جاوب، لەتجاوب	اجب، لا تجب
بیکەرەوە، دایخەرەوە	ئفتەح، سددە	افتح، اغلق
لەبەریکە، دایکەنە	ئلبەس، ئخلەع	البس، اخلع
گوێم لێیە، گوێم لێ نییە	ئەسمەع، مەدائەسمەع	اسمع، لا اسمع
وەرن بۆ ئێرە	تەعالو لهنا	تعالوا الى هنا
پێویستمە، پێویستم نییە	ئەحتاج، مائەحتاج	احتاج، لا احتاج
ئەڵێم	ئەگول	اقول
پێم بڵێ	گوللی	قول لي

پێت دەڵێم	ئەگوللەك	اقول لك
پێی بڵێ	گولله	قول له
ئەزانم، نازانم	ئەدری، مائەدری	اعرف، لا اعرف
خەوتوە، نەخەوتوە	نایم، مەنایم	نائم، ليس نائماً
بۆچی نا؟	لێش لا؟	لما لا؟
پێش، دوا	گەبڵ، وەڕە	قبل، بعد
بیهێنە، مەیهێنە	جیب، لەتجیب	اجلب، لا تجلب
ئەیهێنم، نایهێنم	ئەجیب، ماجیب	اجلب، لن اجلب
ڕازی دەبم، ڕازی نابم	ئەقبەل، مائەقبەل	اوافق، لا اوافق
نیشانم بدە	شەوفنی	ارني
لەگەڵیدایە، لەگەڵیدا نییە	وییا، ماوییا	معه، ليس معه
ئەمەوێ نانی بەیانی بخۆم	ئەرید ئەترەیەگ	اريد ان افطر
ئەمەوێ نانی نیوەڕۆ بخۆم	ئەرید ئەتغەدە	اريد ان اتغدى
ئەمەوێ نانی ئێوارە بخۆم	ئەرید ئەتعەشە	اريد ان اتعشى

بابرۆین نانی بەیانی بخۆین	خلی نرۆح نترەیەگ	لنذهب ونفطر
بابرۆین نانی نیوەڕۆ بخۆین	خلی نرۆح نتغەدە	لنذهب ونتغدى
بابرۆین نانی ئێوارە بخۆین	خلی نرۆح نتعەشە	لنذهب ونتعشى
بابرۆین نان بخۆین	خلی نرۆح ناکول	لنذهب ونأكل
لەلای	یەم	عند
لەلای ماڵی ئێوە	یەم بێتکوم	عند منزلكم
لەتەنیشت	بصەف	بجانب
لەتەنیشتی ئەو قوتابخانە	بصەف های ئلمەدرەسە	بجانب هذه المدرسة
پێدەکەنم، دەگریم	ئەضحەك، ئەپچی	اضحك، ابكي
من دڵنیام	ئانی متئەکد	انا متأكد
من بیانیم	ئانی ئەجنەبی	انا اجنبي
ئەزانم، نازانم	ئەعرف، مائەعرف	اعلم، لا اعلم

ونبووم	ضايع	ضائع
کەمێك	شوەییە	قليلاً
کەمێك قسە دەکەم	ئەحچی شوەییە	اتكلم قليلاً
لێرە، لەوێ	ئهنا، ئهناك	هنا، هناك
بەیارمەتیت	من روخصتەك	من فضلك
لەبیرمە، لەبیرم چۆتەوە	ئەتذەکەر، نسیێت	اتذكر، نسيت
ئەهێلم، ناهێلم	ئەخەلی، مائەخەلی	اسمح، امنع
ئەی چۆن؟	لەعد شلۆن؟	كيف اذاً؟
بارودۆخیان زۆر باش نییە	وەضعهوم مو کولش زێن	وضعهم ليس جيداً
ئێستا لەکوێ پارە بێنم	هەسە منێن ئەجیب فلوی	من اين أتي بالمال
بۆ ئیش ناکەیت؟	لێش مەتشتوغڵ؟	لماذا لا تعمل
زۆر هەژارە	کولش فەقیر	فقير جداً
زۆر دوڵەمەندە	کولش زەنگین	ثري جداً
ئەم ڕۆژانە ئیش نییە	هەلئەیام ماکو شوغوڵ	لا توجد عمل في هذه الأيام

نازانم	مائەعروف	لا ادري
ناڕوات بۆ ئیش	مەیڕوح للشوغوڵ	لا يذهب الى العمل
ئەم ئیشەم بەدڵە	یعجبنی های ئلشەغلە	يعجبني هذا العمل
ڕێم پێئەدەی بڕۆم؟	تسمەحلی ئەڕوح؟	هل تسمح لي بالذهاب؟
بەیارمەتیت	من روخوصتەك	من بعد اذنك
ڕێم پێبدە	ئسمەحلی	اسمح لي
بەڕای تۆ چی بکەین؟	شنسەوی برەئیەك؟	في رأيك ماذا نفعل؟
بەڕای تۆ چارەسەر چییە؟	شنو ئلحەل برەئیەك؟	مالحل في رأيك؟
تۆ باش لەدۆخی من ئاشنای	ئنتە ئەدرە بحالی	انت تعلم بحالي
وەکو کەڕ وایە لەشاییی	مثل ئلئەطرەش بلزەفە	مثل الأطرش في الحفلة
دڵت زۆر باشە	کەڵبەك کولش طەیب	قلبك طيب جداً

تۆ دڵسۆزیت	ئەنتی وەفیە	انت وفية
تۆ بەهەستی	ئەنتی حەنونە	انتي حنونة
تۆ ئیرە دەبەی	ئەنتی تغارین	انت تغارين
بۆ ئیرە دەبەی؟	لێش تغارین؟	لماذا تغارين؟
سەیرە!	شعەجەب!	ياللعجب!
چۆنە هاتویت؟!	شعەجەب جای؟!	عجباً انك اتيت؟!
کێ پێی وتی؟	منو گەلەك؟	من قال لك؟
تۆ لەسەر شت زۆر دەڕۆی	ئنته تلح ئهوایه	انت تلح كثيراً
لەبەر تۆ	عەلەمودەك	للأجلك
ڕەشبینم	متشائم	متشائم
گەشبینم	متفائل	متفائل
بەس حەچی	هەر قسەیە	مجرد كلام
ڕیزەکە تێك مەدە	لە تخەربط ئلسره	لا تخرب الساطور
تۆزێ دانیشە	ئوگعد شوەیە	اقعد قليلاً
بۆ باوەڕ ناکەی؟	لێش مەتصەدگ؟	لماذا لا تصدق؟

هێشتا زووە پەلە مەکە	بەعد وەکت لەتستەعجل	لا تستعجل الوقت مبكر
پەلەمە کارم هەیە	مستەعجل عندی شوغوڵ	انا مستعجل لدي عمل
ئەترسم لەبیرم چێت	ئەخاف ئەنسە	اخشى ان انسى
بیرت نەچێ	لە تنسە	لا تنسى
چی بکەم؟	شەسەوی؟	ماذا افعل؟
بیرم چو بێم	نسێت ئەجی	نسيت ان أتي
چەنە عەیبە	شگەد عێب	كم هذا عيب
تۆ خۆت وتت	ئنتە نەفسەك گلت	لقد قلت ذالك بنفسك
بڕوام پێبکە	صەدگنی	صدقني
گوێمەدە	لا تهتەم	لا تهتم
بێزار مەبە	لا تنقهر، لەتضوج	لا تنقهر
بێزار، بێتاقەت	ضایج	منزعج
بۆ تۆ چیت؟	لێش ئنتە شنو؟	من تظن نفسك؟
بادڵت گەورە بێت	خەلی گەڵبەك چبیر	كن واسع القلب

زۆر گرنگ نییە	مو كولش موهم	ليس مهماً للغاية
پشتگوێی مەخە	لەتهملها	لا تهمله
دەست بە چیدا بنێم؟	شەدوس؟	ماذا اضغط؟
هۆکاری چییە؟	شنو سەبەب؟	ما سبب ذالك؟
ئەمە چییە؟	شنو های؟	ماهذا؟
خۆت مەخە خوارەوە	لەتشمر نەفسەك	لا تقذف نفسك
چەن جوانە	شگەد حلو	كم هذا جميل
شانازی بەکێوە دەکەی؟	بیمەن تفتخر؟	بمن تفتخر؟
بۆستە	ئۆگەف	توقف
پەشیمانم	نەدمان	نادم
با ئەمە بگۆڕم	خەلی ئەبەدل هاذە	دعني ابدل هذا
من پێم وتیت	ئانی گتلەك	سبق وان قلت لك
هەستە لێرە	گوم منا	قم من هنا
مەگری	لەتیچی	لا تبكي
نا نەگریام	لا مابچێت	لا لم ابكي

چ رۆژێ دەڕۆین؟	یایۆم ئنرۆح؟	في اي يومٍ سنذهب؟
چ کاتێ بێم؟	بیا وەکت ئەجی؟	في اي وقتٍ سنذهب؟
سبەینێ سەفەر دەکەین	باچر ڕاح نسافر	غداً سنذهب
دوو سبەینێ دێینەوە	عوگبە ڕاح نرجەع	سنعود بعد غد
بەیانی دەگەڕێمەوە	باچر ئەرجەع	غداً سأعود
ئەمڕۆ بۆ نەهاتی؟	ئلیۆم لیش مائجیت؟	لماذا لم تأتي اليوم؟
ناتوانم بدەمێ	مائەگدەر ئەطیك	لست قادراً على اعطائك
پێم بڵێ	گوللی	قول لي
بۆ تەلەفونت کرد؟	لیش خابەڕت؟	لماذا اتصلت؟
بۆ پەڕیتەوە؟	لیش عوبرت؟	لماذا عبرت؟
ئەمە یەکەم جارە	های ئەول مەڕە	هذه اول مرة
ئەمە دوایین جارە	های ئاخر مەڕە	هذه آخر مرة
ئەمە هی کێیە؟	های مال مەن؟	لمن هذا؟
ئەمە هی منە	های مالتی	هذه لي

ئەمە هی من نییە	ھای مو مالتی	هذه ليست لي
چەن رۆژ؟	چەم یۆم؟	كم يوم؟
بابیینین	خەلی نشوف	لنرى
بابزانبین	خەلی نوعرف	لنعرف
با دەست پێبکەین	خەلی نبدی	لنبدأ
با بوەستین	خەلی نۆگەف	لنقف
بۆ ئێوە	ئلکوم	لكم
بۆ ئێمە	ئلنە	لنا
بۆ ئەوان	ئلهوم	لهم
قەیناکا	مەیخالف	لا يهم
بەزۆر	بلگووە	بالقوة
بە نەرمی	بلحنییە	بالحنية
بێدەنگ بە	ئوسکوت	اصمت
زمانت کۆکەرەوە	لەملم لسانەك	حافظ على اللفاظك
دەمت داخە	سد حەلگەك	اغلق فمك
سەرت داخە	نەزل ڕاسەك	انزل رأسك

عەیبە بۆ خۆت	عێب عەلێك	عار عليك
شەرم ناکەی	مەتستحی	لا تستحي
فرەڕێسی	ثەرثەرە	ثرثرة
بێزار نابی لەوە	مەتمل من های	لا تمل من ذالك
کۆڵنادەی لەوە	مەتجوز منە	لا تجوز من ذالك
ماستاوچی (کاسەلێس)	لوگی	صعلوك
دڵخۆش	فەرحان	سعيد
خەفەتبار	مەهموم	مهموم
نەگبەت	نەحس	نحس
شانسدار	مەحظوظ	محظوظ

ڕێگەکانی گفتوگۆ // طرق المخاطبة		
بەڕێز (نێر)	ئستاذی	سيدي
بەڕێز حسێن	ئستاذ حسين	سيد حسين
برای ئازیزم	ئەخويه ئلعەزيز	اخي العزيز
بەڕێز (مێ)	ست	سيدتي
بەڕێز مریەم	ست مريەم	سيدتي مريم
خوشکی ئازیزم	ئوختی ئلعەزيزه	اختي العزيزة
باوکی فلان	ئەبو فلان	ابو فلان
دایکی فلان	ئوم فلان	ام فلان
کوڕینە	ياولد	ايها الأولاد
کچینە	يابنات	ايتها الفتيات
خەڵکینە	ياناس	ايها الناس
ئێوە	ئنتو	انتم
تۆ	ئنته	انت

ڕێگەکانی گفتوگۆ // طرق المخاطبة

بەڕێز (نێر)	ئستاذی	سيدي
بەڕێز حسێن	ئستاذ حسين	سيد حسين
برای ئازیزم	ئەخویە ئلعەزیز	اخي العزيز
بەڕێز (مێ)	ست	سيدتي
بەڕێز مریەم	ست مریەم	سيدتي مريم
خوشکی ئازیزم	ئوختی ئلعەزیزە	اختي العزيزة
باوکی فلان	ئەبو فلان	ابو فلان
دایکی فلان	ئوم فلان	ام فلان
کوڕینە	یاولد	ايها الأولاد
کچینە	یابنات	ايتها الفتيات
خەڵکینە	یاناس	ايها الناس
ئێوە	ئنتو	انتم
تۆ	ئنتە	انت

سڵاوەکان // التحيات

ڕۆژت باش	نەهارەك سەعيد	نهارك سعيد
بەیانیت باش	صەباح ئلخێر	صباح الخير
ئێوارەت باش	مەساء ئلخێر	مساء الخير
سڵاو	مەرحەبە	مرحبا
چۆنیت	شلۆنەك	كيفك
بەخێربێن	ئەهلەن وەسەهلەن	اهلاً وسهلاً
شەوێکی شاد	لەیلە سەعیدە	ليلة سعيدة
تا دیدارێکی تر	ئلا لقاء	الى القاء
خواتان لەگەڵ	ئەڵڵا ویاکم	رافقتكم السلامة
گەشتێکی خۆش	سەفرە سەعیدە	سفراً سعيداً
خوات لەگەڵ	مەع سلامە	مع السلامة
جەژنت پیرۆز	عیدەك موبارەك	عيدك مبارك
ڕۆژانێکی خۆشت بۆ دەخوازم	ئەیامەك سەعیدە	ايامك سعيدة
جەژنی لەدایکبونت پیرۆز	عید میلادەك سەعید	عيد ميلادك سعيد

هەمو ساڵێ بەخۆشی	کول عام وئەنتە بخێر	كل عام وانت بخير
تەندروستیەکی باشت بۆ دەخوازم	ئەتمەنالەك ئلصحە ولعافیە	اتمنى لك الصحة والعافية
ژیانێکی خۆش و سەرکەوتوت بۆ دەخوازم	ئەتمەنالەك ئلسەعادە ولنەجاح بحەیاتەك	اتمنى لك السعادة والنجاح في حياتك
بەخۆشیتان	بصحەتکم	بصحتكم

مادده‌كان // المواد

غاز	غاز	غاز
نه‌وت	نه‌فط	نفط
نه‌وتی ڕه‌ش	نه‌فط ئه‌سوه‌د	نفط اسود
نه‌وتی خاو	نه‌فط خام	نفط خام
خۆڵ	تراب	تراب
لم	ڕه‌مل	رمل
پلاتین	بلاتین	بلاتين
برۆنز	برونز	برونز
ئه‌ڵماس	ماس	الماس
زومرود	زومرد	زمرد
یاقوت	یاقوت	ياقوت
گۆگرد	لوئلوء	لؤلؤ
مه‌رجان	مرجان	مرجان
گه‌وهه‌ر	جه‌وهه‌ر	جوهر
چیمه‌نتۆ	ئسمنت	سمنت

خشت	طابوگ	طابوق
کەچ	جص	بورك
ئاسن	حەدید	حدید
مس	نوحاس	نحاس
خەڵوز	فەحم	فحم
شوشە	زوجاج	زجاج
پەڕۆ	قوماش	قماش
کاغەز	وەرەق	ورق

ڕەنگەکان // الالوان

سپی	ئەبیەض	ابيض
ڕەش	ئەسوەد	اسود
سور	ئەحمەر	احمر
قاوەیی	بوننی	بني
شین	ئەزرەگ	ازرق
پرتەقاڵی	بورتوقالی	برتقالي
خۆڵەمێشی	ریمادی	رمادي
سەوز	ئەخضەر	اخضر
زەرد	ئەصفەر	اصفر
ڕەنگێکی کراوە	لۆن فاتح	لون فاتح
ڕەنگێکی داخراو	لۆن غامق	لون غامق
چ ڕەنگێکتان دەوێ؟	یا لۆن تریدون؟	اي لون تريدون؟
ڕەنگێکی ترتان هەیە لەمە؟	عندکم هاذە بلۆن ئاخەر؟	هل لديكم من بلون آخر؟
بە چ ڕەنگێ...؟	بیا لۆن...؟	باية لون...؟

کەش و هەوا، وەرزەکان، ڕۆژەکانی هەفتە

الطقس، فصول السنة، ايام الأسبوع

ئەمڕۆ کەش و هەوا چۆنە؟	شلۆن ئلطەقس ئلیۆم؟	كيف هو الطقس اليوم؟
کەش و هەوا وەك خۆی دەمێنێ؟	ئلطەقس یبقە عەلە حالە ؟	هل سيبقى الطقس على حالة؟
کەش و هەوا دەگۆڕێ؟	یتغەیەر ئلطەقس؟	هل سيتغير الطقس؟
ئەمڕۆ پلەی گەرمی چەندە؟	شگەد دەرەجەت ئلحرارە ئلیۆم؟	ماهي درجة الحرارة اليوم؟
کەش و هەوا خۆشە ئەمڕۆ	ئلطەقس حلو ئلیۆم	الطقس جميل اليوم
ئەمڕۆ گەرمە	ئلیۆم حار	اليوم حار
سبەینێ کەش و هەوا سارد دەبێ	باچر ئلجەو ڕاح تکون بارد	غداً سيكون الطقس بارداً
شەو باران باری	بلێل مطرەت ئلدنیە	لقد امطرت في الليل

باران	موطەر	مطر
بەفر	ثەلج	ثلج
تەم	ضەباب	ضباب
گەرما	حەڕ	حر
سەرما	بەرد	برد
خۆر هەڵدێ	ئلشەمس تشرگ	الشمس تشرق
خۆر ئاوادەبێ	ئلشەمس تغرب	الشمس تغرب
ئاو بەستی	تجەمەد ئلمەی	تجمدت المياه
با	ريح	ريح
هەور	غێم	غيم
وەرز	فەصل	فصل
بەهار	رەبيع	ربيع
هاوين	صێف	صيف
پايز	خەريف	خريف
زستان	شتە	شتاء
شەممە	سەبت	سبت

یەك شەممە	ئەحەد	احد
دوو شەممە	ئثنەین	اثنين
سێ شەممە	ثلاثاء	ثلاثاء
چوار شەممە	ئەربعا	اربعاء
پێنج شەممە	خەمیس	خميس
هەینی	جومعە	جمعة
کۆتایی ساڵ	نهایەت ئلسەنە	نهاية السنة
ساڵی داهاتو	ئلسەنە القادمە	السنة القادمة
ساڵی ڕابردو	ئلسەنە ئلفایتە	السنة الماضية
کاتژمێر چەندە؟	بێش ئلساعە؟	كم الساعة؟
نیو کاتژمێر	نص ساعە	نصف ساعة
چارەکی کاتژمێرێك	روبوع ساعە	ربع ساعة
پشوی هەفتە	عوطلەت ئلئسبوع	عطلة الأسبوع
نیوە شەو	نص ئللێل	منتصف الليل
نیوەی ساڵ	نص ئلسەنە	منتصف العام
دوانیوەڕۆ	بەعد ئلظوهر	بعد الظهر

دووسبەی	عوگبە	بعد غد
رۆژی کار	یۆم ئلشوغلّ	یوم العمل
دوێنێ	بارحە	امس
سەدە	قەرن	قرن
چەژن	عید	عید
چەژنێکی پیرۆز	عید موبارەك	عید مبارك
چەژنێکی شاد	عید سەعید	عید سعید
لە چ سەدەیەك؟	بیا قەرن؟	في اي قرن؟
پێشی زایین	قەبلەلمیلاد	قبل المیلاد
دوای زایین	بەعدلمیلاد	بعد المیلاد
ئەمرۆ چ رۆژێکە؟	ئلیۆم یایۆم؟	ماهو تاریخ الیوم؟
تەمەنت چەندە؟	عومرەك شگەد؟	كم عمرك؟
تەمەنم ٢٠ ساڵە	عومری ٢٠ سەنە	عمري ٢٠ سنة
چ ساڵێك لەدایك بویت؟	بیا سەنە ئنولەدت؟	متی ولدت؟
ساڵی ١٩٦٥ لەدایك بوم	ئنولدت بسەنەت ١٩٦٥	ولدت عام ١٩٦٥

ئێمە لەیەك تەمەنداین	ئحنە بعومر واحد	اننا من عمر واحد
گەنج	شاب	شاب
تەمەنی مامناوەند	عومر متەوەسط	عمر متوسط
پیر	شایب	مسن
پیرەپیاو	عەجوز	عجوز
کوڕ	وەلەد	ولد
کچ	بنت	بنت
لە تەمەنی تۆدا	بیعومرەك	في عمرك
لەم تەمەنەدا	بهاذە العومر	في هذا العمر

مانگەکان // الأشهر

کانونی دووەم / بەفرانبار	کانون ئلثاني	كانون الثاني
شوبات / ڕێبەندان	شوباط	شباط
ئادار / ڕەشەمە	ئاذار	آذار
نیسان / خاکەلێوە	نيسان	نيسان
ئایار / گوڵان	ئايار	آيار
حوزەیران / جۆزەردان	حزەيران	حزيران
تەموز / پوشپەڕ	تەموز	تموز
ئاب / گەلاوێژ	ئاب	آب
ئەیلول / خەرمانان	ئەيلول	ايلول
تشرینی یەکەم / ڕەزبەر	تشرين ئلئەوەل	تشرين الأول
تشرینی دووەم / گەڵاڕێزان	تشرين ئلثاني	تشرين الثاني

كانونی یەكەم / سەرماوەرز	كانون ئلئەوەل	كانون الأول
مانگی زاینی	شەهر میلادی	شهر میلادي
مانگی كۆچی	شەهر هجری	شهر هجري
ئێمە لە چ مانگێكداین	ئحنه بیا شەهر	في اي شهرٍ نحن
ئێمە لە تەموزداین	ئحنه بتەموز	نحن في شهر التموز
دەكەوێتە مانگی ئابەوە	یصادف شەهر ئلئاب	يصادف شهر الآب

كەلو // الأبراج

کاوڕ	حەمل	حمل
گا	ثەور	ثور
دووانە	جەوزا	جوزاء
قرژاڵ	سەرەطان	سرطان
شێر	ئەسەد	اسد
گوڵەگەنم	عەذرا	عذراء
تەرازوو	میزان	ميزان
دوپشك	عەگرەب	عقرب
کەوان	قەوس	قوس
گێسك	جەدی	جدي
گۆزە	دەلو	دلو
نەهەنگ	حوت	حوت
لەدایکبوی بورجی نەهەنگم	من مەوالید بورج ئلحوت	من مواليد برج الحوت
کەلوی چینی	ئەبراج صينيه	ابراج صينية

مێروو // حشرات

جالجالۆکە	عەنکەبوت	عنكبوت
دووپشك	عەگرەب	عقرب
مێش	ذوبان	ذبان
مێشولە	بەگ	ذباب
مێرولە	نەمل	نمل
کرم	دودە	دود
هەنگ	نەحل	نحل
قالۆنچە	خنفاسە	خنفاس
سیسرك	صرصر	صرصر
زەردەواڵە	زەمبور	زنبور
هەزارپێ	ئوم ئلئەربەعەو ئەربەعین	ام الأربع واربعين
مارمێلکە	ئەبو برێص	ابو بريص
کۆمەڵێ زەردەواڵە	کۆمەت زەنابیر	مجموعة زنابير
مارمێلکە پیسە	ئەبو برێص وەسخ	ابو بريص وسخ

مێرویەکی کوشندە	حەشەرە قاتیلە	حشرة قاتلة
بابڕۆین بۆ باخچەی ئاژەڵان	خەلی نرِوح لحەدیقەت ئلحەیوانات	لنذهب الى حديقة الحيوانات
هەنگوینی سروشتیتان هەیە؟	عدكوم عەسەل طەبیعی؟	هل لديكم عسل طبيعي؟
ماڵەوە مێشولەی تیایە	ئەكو بەگ جەوە ئلبێت	هناك ذباب داخل البيت
زەردەواڵەیەك گازی لێگرتم	عەضنی زەمبور	عضني زنبور
ئاگات لە مێرو بێت	دیر بالەك من ئلحەشەرات	كن حذراً من الحشرات
دەرمانی قڕكردنی مێرو	موبید ئلحەشەرات	مبيد الحشرات
پورەی هەنگ	خەلیەت نەحل	خلية النحل
ئەو دوپشكە بكوژە	ئكتل های ئلعەگربە	اقتل هذا العقرب

باڵندە // طيور

مریشك	دجاجە	دجاج
کەڵەشێر	دیچ	دیك
کۆتر	حەمامە	حمام
چۆلەکە	عصفور	عصفور
تاووس	طاوس	طاوس
هەڵۆ	صەگر	صقر
توتی	بەغبەغا	بغبغاء
کەو	فوختی	فختي
مراوی	بەط	بط
قەل	فسێفس	فسيفس
جوچکە	کەتکوتە	كتكوت
کلکی تاووس جوانە	ذێل ئلطاوس حلو	ذيل الطاوس جميل
هێلانەی باڵندە	عش مال ئلطيور	عش الطيور
شەمشەمەکوێرە بەشەوا دێتە دەر	ئلخەفاش تطلەع بللێل	الخفاش تخرج في الليل

دەنگی بولبول خۆشە	صۆت ئلبولبول حلو	صوت البلبل جميل
جوچکەکە گەورە بو	چبرەت ئلکەتکوتە	كبرت الكتكوتة
مریشکم زۆرە	عندی دجاج ئهوایە	لدي الكثير من الدجاج
ئەمەوێ کەڵەشێر بسێنم	ئەرید ئەشتری دیچ	أريد ان ابتاع ديك
ئەم مەلە ناوی چییە؟	شسمە هاذە ئلطێر؟	ما اسم هذا الطير؟
حەزم لەگۆشتی مریشك نییە	مائەحب لەحم ئلدجاج	لا احب لحم الدجاج
کۆترەکە فڕی	طارەت ئلحەمامە	طارت الحمامة
مریشکەکە هێلکەی کرد	بەیضەت ئلدجاجە	بيضت الدجاجة
هێلکەکە هەڵهات	فقسەت ئلبێضە	فقست البيضة

ئاژەڵان // الحيوانات

سەگ	چەلب	كلب
پشیلە	بەزون	قط، هر
ئەسپ	حصان	حصان
شێر	ئەسەد	اسد
پڵنگ	نمر	نمر
ورچ	دوب	دب
توتکە	جرو	جرو
کەر	زمال، مطی	حمار
مەیمون	قرد	قرد
گامێش	جاموس	جاموس
حوشتر	بعیر	جمل
هێستر	بەغەل	بغل
گورگ	ذیب	ذئب
بەراز	خنزیر	خنزير
فیل	فیل	فيل

کونەپەپو	بوم	بوم
بزن	صەخڵ، مەعزە	ماعز
مەڕ	خەروف	خروف
کەروێشك	ئەرنەب	ارنب
سمۆرە	سنجاب	سنجاب
باڵندە	طێر	طير
شەمشەمەکوێرە	خەفاش	خفاش
مشك	فارە	فأر
مێش	ذوبان	ذبان
کیسەڵ	سلحەفات	سلحفاة
مار	حەییە	أفعى
بۆق	عوگروگە	ضفدع
ژیشک	قونفوذ	قنفذ
پەپولە	فەراشە	فراشة
ماسی	سمەچ	سمك
حەزم لەماسییە	ئەحب ئلسمەچ	احب السمك

ماسی ڕاو دەکەم	ئەصید ئلسمەچ	اصطاد السمك
تۆڕی ڕاوکردن	سنارەت صێد	سنارة الصيد
توتکەی بچوك	جرو صغەیر	جرو صغير
سەگەکە بەشوێنمدا ڕایکرد	رکەض ئلچەلب وەڕایە	ركض الكلب ورائي
بزن شاخی درێژە	ئلصەخەڵ گەڕنە چبیر	قرن الماعز كبير
مشکێك لە ماڵەکەماندایە	ئەکو فارە ببێتنە	هناك فأرة في منزلنا
پەپولەیەکی ڕەنگاو ڕەنگ	فەڕاشە ملەونە	فراشة ملونة
تەڵەی مشك	مصیادەت فاڕ	مصيادة الفأر
ئاژەڵی دڕندە	حەیوان موفتەرس	حيوان مفترس
پشیلە پیسە	ئلبەزون وەسخ	القطة وسخة
سەگی گەورە	چەلب چبیر	كلب كبير
لەسەگ مەترسە	لەتخاف من ئلچەلب	لا تخاف من الكلب

خێزان // العائله

تۆ ژنت هێناوه؟	ئنته متزەوج؟	هل انت متزوج؟
تۆ شوت کردوه؟	ئنتی متزەوجه؟	هل انت متزوجة؟
من ژنم هێناوه	ئانی متزەوج	انا متزوج
من شوم کردوه	ئانی متزەوجه	انا متزوجة
من ژنم نەهێناوه	ئانی مەمتزەوج	انا لست متزوجاً
من شوم نەکردوه	ئانی مەمتزەوجه	انا لست متزوجة
من مارەبڕاوم	ئانی مەخطوبه	انا مخطوبة
منداڵتان هەیه؟	عندکم ئەولاد؟	هل لديكم اطفال؟
دوو منداڵم هەیه	عندی طفلێن	لدي طفلين
منداڵم نییه	ماعندی ئەطفال	ليس لدي اطفال
برا	ئەخ	اخ
خوشك	ئوخت	اخت
دایك	ئوم	ام
باوك	ئەب	اب
باپیره	جەد	جد

داپیرە	جەدە	جدة
مام	عەم	عم
خاڵ	خاڵ	خال
ئامۆزا	ئبن عەم	ابن العم
خاڵۆزا	ئبن خاڵ	ابن الخال
پیاو	رەجول	رجل
ژن	مەڕە	امراة
مێرد	زەوج	زوج
ژن(هاوسەر)	زەوجە	زوجة
دەزگیران	خەطیب	خطيب
خێزان	عائیلە	العائلة
کەسوکار	ئەهل	الأهل
کوڕەزا، کچەزا	حەفید	حفيد
براکەم	ئەخویە	اخي
خوشکەکەم	ئوختی	اختي

مامەم	عەمی	عمي
خاڵم	خاڵی	خالي
باوکم	ئەبویە	ابي
دایکم	ئومی	امي
منداڵەکانم	جەهالی	اطفالي
باپیرەم	جددی	جدي
دابیرەم	بیبیتی	جدتي
پورم (خوشکی باوکم)	عەمتی	عمتي
پورم (خوشکی دایکم)	خالتی	خالتي
کوڕی مامم	ئبن عەمی	ابن عمي
کوڕی خاڵم	ئبن خاڵی	ابن خالي
کوڕی پورم (خوشکی باوکم)	ئبن عەمتی	ابن عمتي
کوڕی پورم (خوشکی دایکم)	ئبن خاڵتی	ابن خالتي

کچی مامم	بت عەمی	بنت عمي
کچی پورم (خوشکی باوکم)	بت عەمتی	بنت عمتي
کچی خاڵم	بت خاڵی	بنت خالي
کچی پورم (خوشکی دایکم)	بت خاڵتی	بنت خالتي
براکەم	ئەخویە	اخي
خوشکەکەم	ئوختی	اختي
مامەم	عەمی	عمي
خاڵم	خاڵی	خالي
باوکم	ئەبویە	ابي
دایکم	ئومی	امي
خاڵۆی (بۆکچ "ها" دەخەیتە پاڵی، بۆ کوڕ "ە" دەخەیتە پاڵی)	خاڵها (بۆ کچ) خاڵە (بۆ کوڕ)	خالها خاله

خاڵت (بۆ کچ "چ" دەخەیتە پاڵی، بۆ کوڕ "ك" دەخەیتە پاڵی)	خاڵچ (بۆ کچ) خاڵەك (بۆ کوڕ)	خالك
خاڵۆتان (ئەگەر بۆ کۆ بوو "کم" دەخەیتە پاڵی)	خاڵکم	خالكم
منداڵەکانم	جەهالی	اطفالي
باپیرەم	جدی	جدي
دابیرەم	بیبیتی	جدتي
پورم (خوشکی باوکم)	عەمتی	عمتي
پورم (خوشکی دایکم)	خالتی	خالتي
کوڕی مامم	ئبن عەمی	ابن عمي
کوڕی خاڵم	ئبن خاڵی	ابن خالي
کوڕی پورم (خوشکی باوکم)	ئبن عەمتی	ابن عمتي

کوڕی پورم (خوشکی دایکم)	ئبن خاڵتی	ابن خالتي
کچی مامم	بت عەمی	بنت عمي
کچی پورم (خوشکی باوکم)	بت عەمتی	بنت عمتي
کچی خاڵم	بت خاڵی	بنت خالي
کچی پورم (خوشکی دایکم)	بت خاڵتی	بنت خالتي
کوڕم	ئبنی	ابني
کچم	بنتی	بنتي
کوڕی برام	ئبن ئەخویە	ابن اخي
کوڕی خوشکم	ئبن ئوختی	ابن اختي
کچی برام	بت ئەخویە	بنت أخي
کچی خوشکم	بت ئوختی	بنت اختي
ماڵی خەزورم	بێت ئەعیالی	بيت اعيالي
زاواکەم	نسیبی	نسيبي
بوکەکەم	ضەنتی	زوجة ابني

براژنم	مەرتِ ئەخویە	زوجة اخي
ئامۆژنم	مەرتِ عەمی	زوجة عمي
خالۆژنم	مەرتِ خالّی	زوجة خالي
باوەژن	مەرتِ ئەبویە	زوجة ابي
مێردی خوشکەکەم	رجل ئوختی	زوج اختي
مێردی پورم	رجل خالّتی	زوج خالتي
باوەپیارە	رجل ئومی	زوج امي
خزم	گەرایب	اقرباء
خزمن	گەرایب	اقرباء
خزم نین	موگەرایب	ليسوا اقرباء

هاوسەریەتی // الزواج

شایی	عرس	عرس
ئاهەنگ	حەفلە	حفلة
بۆنە	موناسەبە	مناسبة
بوك	عەروەسە	عروسة
زاوا	عەریس	عريس
ئاهەنگ دەگێڕین	نسەوی حەفلە	نقيم حفلة
چ کات ئاهەنگ دەگێڕن	شوەکت تسەوون حەفلە	متى تقيمون الحفلة
کچەکەم شوی کرد	بنتی تزەوجەت	ابنتي تزوجت
کوڕەکەم ژنی هێنا	ئبنی تزەوەج	ابني تزوج
مارەبڕین	خطوبە	خطوبة
چ کات مارەی ئەبڕن	شوەکت تگتعون ئلمەهر	متى تقيمون مرسيم الخطوبة
بوکەکە خزممانە	ئلعەروسە گەرایبنە	العروسة من اقربائنا
زاواکە خزمتە	ئلعەریس گەرایبچ	العريس من اقربائك

کچەکەم شوی کرد	بنتی تزەوەجەت	انتي تزوجت
چەنێکە هاوسەری یەکترن؟	صارلکوم شگەد متزەوجین؟	منذ متى وانتم متزوجين؟
زۆر پیرۆزە	ئەلف مەبروك	الف مبروك
خێری لێبنی	شایف خێر	اتمنى لك الخير
بەخۆشی و وەجاخ رۆشنی	بلرەفاهی وەلبەنین	بالرفاه والبنين
نەخشەبێ لەتۆش	یۆمن لەك	يومٍ لك
رۆژی پێنج شەممە شاییمە	یۆم ئلخەمیس عرسی	يوم الخميس يوم عرسي
دەچنە کوێ بژین؟	وێن ڕاح تسکنون؟	اين ستسكنون؟
ژنەکەم سکی هەیە	مەرتی حامل	زوجتي حامله
کوڕەکەتان ناو دەنێن چی؟	شتسەمون ئبنکم؟	ماذا ستسمون ابنكم؟
کچەکەتان ناو دەنێن چی؟	شتسەمون بتکوم؟	ماذا ستسمون بنتكم؟
سوپاس بۆ خوا بۆ سەلامەتیت	حەمدللە عەسەلامە	الحمد للة على السلامة

خوێندن // الدراسه

چی دەخوێنیت؟	ئێش تدرس؟	ماذا تدرس؟
هێشتا لە قوتابخانەم	بەعدنی بلمەدرەسە	لازلت في المدرسة
لە چ پۆلێك؟	بیا صەف؟	في اي صف؟
من قوتابیم	ئانی طالب (طالیبە)	انا طالب (طالبة)
ئەندازیاری بیناسازی	هەندەسەت ئەلعیمارە	هندسة العمارة
پزیشکی	ئەلطوب	الطب
ماف (مافناسی)	حقوق	حقوق (محاماة)
پزیشکی ددان	طوب ئەلئەسنان	طب الأسنان
زمان	لوغات	اللغات
کۆلێژی ئابوری	کولییەت ئەلئقتصاد	كلية الأقتصاد
کۆلێژی فەلسەفە	کولییەت ئەلفەلسەفە	كلية الفلسفة
زانکۆی تەکنیکی	ئەلجامیعە ئەلتقەنیە	الجامعة التقنية
من لە قۆناغی یەکم	ئانی بلمەرحەلە ئلئولا	انا في المرحلة الأولى

من له قۆناغی سێهەمم	ئانی بلمەرحەله ئلثالثه	انا في المرحلة الثالثة
ئەم ساڵ تەواو دەبم	هەلسەنه ڕاح ئەنتهی	العام سأنهي دراستي

پیشه // المهنه

کارت چییه؟	شنو شوغلّەك؟	ماهي نوع عملك؟
چ ئیشێك دەكەیت؟	شتشتغولْ؟	ماذا تعمل؟
من:	ئانی	انا
ئەندازیار	موهەندس	مهندس
بەرگدور	خەیاط	خياط
پزیشك	طەبیب	طبيب
فرۆشیار	بەیاع	بائع
خاوەن دوكان	صاحب مەحەل	صاحب محل
شۆفێر	سائق	سائق
مامۆستا	مودەرس	مدرس
ژمێریار	موحاسب	محاسب
ڕۆژنامەنوس	صەحەفی	صحفي
لەكوێ كار دەكەیت؟	وێن تشتغولْ؟	اين تعمل؟
لە بانكدا كاردەكەم	ئەشتغولْ بلبەنك	اعمل في البنك
لە كەرتی تایبەتا كاردەكەم	ئەشتغولْ بلقطاع ئلخاص	اعمل في القطاع الخاص

ژمارەکان // الأرقام

سفر	صفر	صفر
یەك	واحد	واحد
دوو	ثنێن	اثنان
سێ	تلاثە	ثلاثة
چوار	ئەربەعە	أربعة
پێنج	خەمسە	خمسة
شەش	ستە	ستة
حەوت	سەبعە	سبعة
هەشت	ثمانیە	ثمانية
نۆ	تسعە	تسعة
دە	عەشرە	عشرة
یانزە	دەعەش	احدى عشر
دوانزە	ثنەعەش	اثنى عشر
سیانزە	تلەتەعەش	ثلاثة عشر
چواردە	ئەربەعتەعەش	اربعة عشر

پانزە	خومستەعەش	خمسة عشر
شانزە	ستەعەش	ستة عشر
حەڤدە	سوبوعتەعەش	سبعة عشر
هەژدە	ثمنتەعەش	ثمانية عشر
نۆزدە	تسعتەعەش	تسعة عشر
بیست	عشرین	عشرون
بیستو یەك	واحدو عشرین	واحد وعشرون
بیستو دوو	ثنێنو عشرین	اثنان وعشرون
بیستو سێ	تلاثەو عشرین	ثلاثة وعشرون
بیستو چوار	ئەربەعەو عشرین	اربعة وعشرون
بیستو پێنج	خەمسەو عشرین	خمسة وعشرون
بیستو شەش	ستەو عشرین	ستة وعشرون
بیستو حەوت	سەبعەو عشرین	سبعة وعشرون
بیستو هەشت	ثمانیەو عشرین	ثمانية وعشرون
بیستو نۆ	تسعەو عشرین	تسعة وعشرون
سی	تلاثین	ثلاثون

سی و یەك	واحدو تلاثین	واحد وثلاثون
سی و دوو	ثنێن‌و تلاثین	اثنان وثلاثون
سی و سێ	تلاثەو تلاثین	ثلاثة وثلاثون
سی و چوار	ئەربەعەو تلاثین	اربعة وثلاثون
....	....	....
چل	ئەربەعین	اربعون
چل و یەك	واحدو ئەربەعین	واحد واربعون
چل و دوو	ثنێن‌و ئەربەغین	اثنان واربعون
چل و سێ	تلاثەو ئەربەعین	ثلاثة واربعون
چل و چوار	ئەربەعەو ئەربەعین	اربعة واربعون
....	....	....
پەنجا	خەمسین	خمسون
پەنجا و یەك	واحدو خەمسین	واحد وخمسون
پەنجا و دوو	ثنێن‌و خەمسین	اثنان وخمسون
پەنجا و سێ	تلاثەو خەمسین	ثلاثة وخمسون
پەنجا و چوار	ئەربەعەو خەمسین	اربعة وخمسون

شەست	ستین	ستون
شەستو یەك	واحدو ستین	واحد وستون
شەستو دوو	ثنێنو ستین	اثنان وستون
شەستو سێ	ثلاثەو ستین	ثلاثة وستون
شەستو چوار	ئەربەعەو ستین	اربعة وستون
حەفتا	سەبعین	سبعون
حەفتاو یەك	واحدو سەبعین	واحد وسبعون
حەفتا و دوو	ثنێنو سەبعین	اثنان وسبعون
حەفتاو سێ	ثلاثەو سەبعین	ثلاثة وسبعون
حەفتا و چوار	ئەربەعەو سەبعین	اربعة وسبعون
هەشتا	ثمانین	ثمانون
هەشتا و یەك	واحدو ثمانین	واحد وثمانون
هەشتاو دوو	ثنێنو ثمانین	اثنان وثمانون
هەشتاو سێ	ثلاثەو ثمانین	ثلاثة وثمانون
هەشتاو چوار	ئەربەعەو ثمانین	اربعة وثمانون
نەوەد	تسعین	تسعون

نەوەدو یەك	واحدو تسعین	واحد وتسعون
نەوەدو دوو	ثنێنو تسعین	اثنان وتسعون
نەوەدو سێ	تلاثەو تسعین	ثلاثة وتسعون
نەوەدو چوار	ئەربەعەو تسعین	اربعة وتسعون
سەد	مییە	مائة
سەدو یەك	مییەو واحد	مائة و واحد
سەدو دوو	مییەو ثنێن	مائة و اثنان
سەدو سێ	مییەو تلاثە	مائة و ثلاثة
سەدو چوار	مییەو ئەربەعە	مائة و اربعة
....	....	....
سەدو دە	مییەو عەشرە	مائة وعشرة
سەدو بیست	مییەو عشرین	مائة وعشرون
سەدو سی	مییەو تلاثین	مائة وثلاثون
سەدو چل	مییەو ئەربەعین	مائة واربعون
سەدو پەنجا	مییەو خەمسین	مائة وخمسون
سەدو شەست	مییەو ستین	مائة وستون

مائة وسبعون	میيەو سەبعین	سەدو حەفتا
مائة وثمانون	میيەو ثمانین	سەدو هەشتا
مائة وتسعون	میيەو تسعین	سەدو نەوەد
مائتان	میتێن	دوو سەد
ثلاث مائة	تلەث میيە	سێ سەد
اربع مائة	ئەربەع میيە	چوار سەد
خمس مائة	خەمس میيە	پێنج سەد
ست مائة	ست میيە	شەش سەد
سبع مائة	سەبع میيە	حەوت سەد
ثمان مائة	ثمەن میيە	هەشت سەد
تسع مائة	تسع میيە	نۆ سەد
الف	ئەلف	هەزار
الفان	ئەلفێن	دوو هەزار
ثلاثة الآف	تلەتالاف	سێ هەزار
اربعة الآف	ئەربەعتالاف	چوار هەزار
خمسة الآف	خەمستالاف	پێنج هەزار

شەش هەزار	ستالاف	ستة الآف
حەوت هەزار	سەبعتالاف	سبعة الآف
هەشت هەزار	ثمەنتالاف	ثمانية الآف
نۆ هەزار	تسعتالاف	تسعة الآف
دە هەزار	عەشرتالاف	عشرة الآف
پەنجا هەزار	خەمسین ئەلف	خمسون الف
یەك ملیۆن	ملیۆن	مليون
دوو ملیۆن	ملیۆنێن	مليونان
یەك ملیارد	ملیار	مليار
دوو ملیار	ملیارێن	ملياران
یەكەم	ئەلئەوەل	الأول
دووەم	ئلثانی	الثاني
سێهەم	ئلثالث	الثالث
چوارەم	ئلرابع	الرابع
پێنجەم	ئلخامس	الخامس
شەشەم	ئلسادس	السادس

حەوتەم	ئلسابع	السابع
هەشتەم	ئلثامن	الثامن
نۆیەم	ئلتاسع	التاسع
دەیەم	ئلعاشر	العاشر
یەك جار	مەڕە	مرة واحدة
دوو جار	مەڕتێن	مرتان
سێ جار	تلەث مەڕات	ثلاث مرات
نیو	نوص	نصف
سێیەك	ثولوث	ثلث
چواریەك	روبوع	ربع

وڵاتان // الدول

خەڵكی كوێی؟	منێن ئێنته ؟	من اين انت؟
من خەڵكی...	ئانی من...	انا من...
لەكوێ دەژیت؟	وێن عايش؟	اين تعيش؟
دانیشتوی كوێی؟	وێن ساكن؟	اين تقطن؟
من دانیشتوی...	ئانی ساكن بـ...	انا اقطن في...
بەلژيك	بەلجيكا	بلجيكا
كەنەدا	كەنەدە	كندا
چين	صين	صين
دانيمارك	دەنيمارك	دنيمارك
ئەڵمان	ئەلمانيا	المانيا
ميسر	مصڕ	مصر
ئينگلترا	بەريطانيە	بريطانيا
فينلەندا	فنلەندە	فنلاندا
فرانسا	فەڕەنسە	فرنسا
يۆنان	يونان	يونان

ئێرلەندا	ئیرلەندە	ايرلندا
ئایسلەند	ئیسلەندا	اسلاندا
هیند	هند	هند
ئێران	ئیران	ايران
ئیتالیا	ئیطالیە	ايطاليا
ژاپۆن	یابان	يابان
لۆکزامبۆرگ	لۆکسمبۆرگ	لوكسمبورغ
هۆڵەندا	هۆڵەندە	هولندا
نەرویژ	نەرویج	نرويج
پۆرتوگال	بورتوغال	برتغال
ئیسکاتلەند	ئسکتلەندا	اسكتلندا
ئیسپانیا	ئیسپانیە	اسبانيا
تورکیا	ترکیە	تركيا
ویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا	ولایات ئلموتەحیدە ئلئەمریکیە	ولايات المتحدة الأمريكية

ئەفریقای باشور	ئەفریقیە ئلجنوبیە	افريقيا الجنوبية
سوید	سوید	سويد
سوێس، سوێسرا	سویسرا	سويسرا
ئوستورالیا	ئستڕالیە	استراليا
کیشوەری ئەوروپا	قارەت ئۆرپە	القارة الأوربية
کیشوەری ئەفریقا	قارەت ئەفریقیا	القارة الأفريقية
کیشوەری ئاسیا	قارەت ئاسیە	القارة الآسيوية
ئەمریکای باکور	ئەمریکە ئلشمالیە	امريكا الشمالية
ئەمریکای باشور	ئەمریکە ئلجنوبیە	امريكا الجنوبية

پزیشك // طبيب

پزیشك	دكتۆر، طەبیب	طبيب
نەخۆش	مەریض	مريض
ئایا دەكرێت پزیشكێكم بۆ بنێریت؟	تگدەر تدزلی دكتۆر؟	هل يمكنك ان تبعث لي بطبيب؟
لێرە پزیشك هەیە؟	هنانە ئەكو دكتۆر؟	اي يوجد هنا اطباء؟
خێرا پزیشكێكم پێویستە	ئەرید دكتۆر بسورعە	اريد طبيطاً فوراً
عەیادە لەكوێیە؟	وێن ئلعیادە؟	اين العيادة
نەخۆشخانە لەكوێیە؟	وێن ئلموستەشفە؟	اين المشفى؟
ئایا پزیشك دەتوانێت بۆ بینینی من بێ بۆ ئێرە؟	ئلدكتۆر یگدەر یجی یشوفنی ئهنا؟	هل بستطاعة الطبيب ان يأتي هنا ويفحصني؟
چ كات عەیادە هەیە؟	شوەكت تفەتح ئلعیادە؟	متى العيادة تفتح ابوابها؟
ئێستا هەیە	هەسە مەوجود	موجودة الآن

ئێستا کراوەیە	هەسە مەفتوح	مفتوحة الآن
چ کات پزیشك دێت؟	شوەکت یجی ئلدکتۆر؟	متى يأتي الطبيب؟
پزیشکێکم پێ نیشاندە	دەلینی عەلە دکتۆر	دلني على طبيبٍ ما
پزیشکی گشتی	طەبیب عام	طبيب عام
پزیشکی منداڵان	طەبیب ئەطفال	طبيب اطفال
پزیشکی ژنان	طەبیب نسائی	طبيب نسائي
پزیشکی ددان	طەبیب ئەسنان	طبيب اسنان
پسپۆری چاو	ئخصائی ئلعەین	اخصائي العين
پسپۆری مێشك و دەمار	ئخصائی ئلدەماغ وەلشەرایین	اخصائي الدماغ والشراين
بۆ نزیك ترین دەرفەت ناوم تۆمارکە	سەجل ئسمی لئەقرەب فورصە	سجل اسمي لأقرب فرصة
خێرا	بسورعە	بسرعة
سبەی	باچر	غداً

هەرچی زووتر	بئەسرەع مامومکن	بأسرع مايمكن
ئایا دەکرێ چاوەڕوان بم؟	مومکن ئەنتـظر؟	هل بأمكاني ان انتظر؟
تاقیگەی خوێن	موختەبەر ئلدەم	مختبر الدم
ئەندامەکانی جەستە	ئەعضاء ئلجسم	اعضاء الجسم
دەمار	شريان	شريان
دەست	ئيد	يد
باڵ	ضولع	ضلع
سنگ	صەدر	صدر
قەفەسی سنگ	قەفەص ئلصەدری	القفص الصدري
ئێسقان	عەضم	عظام
ڕان	فوخذ	فخذ
پەنجە	ئصبەع	اصابع
روخسار	ئلوجە	الوجه
قوڕگ	بەلاعيم	بلاعيم
دڵ	گەڵب	القلب

سەر	ڕاس	الرأس
پێست	جلد	جلد
شەویلگە	فەك	فك
ئەژنۆ	روکبە	ركب
جگەر	کەبد	كبد
سی	ریئە	الرئة
گەدە	ئلمەعدە	المعدة
دەم	حەلگ	فم
مل	روگبە	رقبة
لوت	خەشم	انف
گورچیلە	کلیە	الكلية
چاو	عێن	العين
گوێ	ئوذن	الأذن
بڕبڕە	فەقەڕە	الفقرة
پشت	ضەهر	الظهر
ماسولکە	عەضەلە	العضل

پەنجەی پێ	ئەصابع ئلقەدەم	اصابع القدم
زمان	لسان	لسان
پێکدادان	دەعم	اصطدام
برینداربون	ئنجیراح	انجراح
برین	جەرح	جرح
بریندار	جەریح	جريح
پێکدادان ڕویداوە	صاير دەعم	حدث اصطدام
سەری ئێشی پێگەیشتوە	ڕاسە متئەلم	تألم رأسه
دەستی شکاوە	ئیدە متکەسرە	يده متكسر
زۆر خراپ بریندار بوە	متجەرح فەد مەڕە	جريح للغاية
شتێك چۆتە ناو چاومەوە	فەد شی طاب بعێنی	دخل شيء ما في عيني
من بریندارم	ئانی مەجروح	انا جريح
من نەخۆشم	ئانی مەریض	انا مريض
سوتاو	مەحروگ	محترق
ئەرك نەبێ	بەلە زەحمە جیبولی	من فضلكم هاتوا لي

ئیسعافێکم بۆ بێنن	ئیسعاف	اسعافا
پۆلیس ئاگادار بکە	بەلغ ئلشورطە	ابلغ الشرطة
ناتوانم بجولێم	مائەگدەر ئەتحەرەك	لست قادراً على التحرك
ئێش دەکات	دەیۆجەع	یؤلم
کوێت ئێش دەکات؟	وێن یۆجەعەك؟	من این تتألم؟
چ جۆرە ئێشێکە؟	یانۆع من ئلئەلەم؟	اي نوعٍ من الألم
کەم / زۆر	قەلیل / هوایە	قلیل / کثیر
ناوبەناو	بێن فەترەو فەترە	متناوب
بەردەوام	موستەمر	مستمر
باشتر وایە ئیشاعە بگرن	ئەحسەن شی تاخذ ئیشاعە	من الجید ان تخضع للأشعة
پشکنینت بۆ دەکەم	ڕاح ئاخذلەك فحوصات	سوف افحصك
شکاو	مەکسور	متکسر
ئیلتهابی کردوە	ملتهب	ملتهب
جارێکی تر وەرەوە تابتبینم	ئرجەعلی مەڕەت لوخ حەتە ئەشوفەك	عد الي ثانیة کي اراك

من باشم	ئانی زێن	انا في حالة جيده
سەرم ئێش دەکات	ڕاسی یۆجەعنی	رأسي يؤلمني
دەڕشێمەوە	ئەزەووع	اتقيأ
تێکدەچم	ئەتخەربەط	اتخربط
تا	حەڕارە	حرارة
کۆکە	سوعال	سعال
ڕەبۆ	رەبو	ربو
لێدانی دڵ	ضەربات ئلقەلب	ضربات القلب
سکچون	ئسهال	اسهال
سکم دەچێ	عندی ئسهال	لدي اسهال
قوڕگ ئێشە	ئالام ئەلحونجرو	آلآم الحنجرة
گەدە ئێشە	ئالام ئلمەعیدە	آلآم المعدة
پشت ئێشە	ئالام ئلضەهر	آلآم الظهر
گوێ ئێشە	ئالام ئلئوذن	آلآم الأذن
پلەی گەرمی	دەرەجەت ئلحەرارە	درجة الحرارة
دووگیان	حامیلە	حاملة

هەڵامەت	نەشلە	الحمى
کەم خەوی	ئلئەرەق	الأرق
پێش خواردن	گەبڵ ئلئەکل	قبل الأكل
دوای خواردن	وەرە ئلئەکل	بعد الأكل
پەستانی خوێن	ضەغط ئلدەم	ضغط الدم
بەرزە	مرتفع، عالی	مرتفع
نزمە، نزم بۆتەوە	مونخەفض، ناصی	منخفض
بەرزبۆتەوە	صاعد	صاعد
من حەساسیەتم هەیە بە...	ئانی عندی حەساسیە ب...	انا لدي حساسية ضد...
من نەخۆشی شەکرەم هەیە	ئانی موصاب بلسوکەری	انا مصاب بمرض السكري
ماوەی چەنێکە بەم شێوەیەی؟	صارلەك شگەد ونتە هیچی؟	كم من الوقت وانت في هذا الحال؟
کراسەکەت داکەنە	ئنزەع قەمیصەك	انزع قميصك
هەناسەیەکی قوڵ هەڵکێشە	خوذلەك نەفەس قەوی	خذ نفساً عميقاً

هەڵئاوسانی گەدە	تەضەخوم ئلمەعیدە	تضخم المعدة
درێژخایەن	موزمن	مزمن
ناگوازرێتەوە	مەیتنەقەل	لا ینتقل
ژەهراوبون	تەسەموم	تسمم
نمونەی خوێنتم ئەوێت	ئەرید نەموذەج من دەمەك	ارید انموذجاً من دمك
رۆژی چەند جار دەبێ بیانخۆم؟	چەم مەڕە بلیۆم لازم ئاخذەن؟	كم مرة في اليوم عليه ان أكله؟
دەرزی	ئوبرە	ابره
دەرزی لێدان	ضەرب ئلئوبەر	ضرب الأبر
دەرمان	دەواء، علاج	دواء
بەكارهێنانی دەرمان	ئستعمال ئلدەواء	استعمال الدواء
حەب، مەڵهەم	حەب، مەرهەم	حب، مرهم
حەبی خەوتن	حبوب ئلنۆم	حبوب النوم
دەرمانخانە	صەیدەلییە	صیدلیة
كوتراو	مەسحوق	مسحوق

شروب	شەراب	شراب
لۆکە، پەمو	گطن	قطن
بەرزبونەوەی گەرما	ئیرتفاع ئلحەرارە	ارتفاع الحرارة
جەمام، کرژبون	تەشەنوج	تشنج
بەربونی خوێن	نەزیف ئلدەم	نزيف الدم
بەردی گورچیلە	حەصوا ئلکلیە	حصى كلوية
میزەڵدان	مەثانە	مثانة
پێ	رجل	قدم
پەرستار	مومەرضە	ممرضة
نەشتەگەری	عەمەلییە	عملية
هێورکەرەوە	موهەدء	مهدئ

فیتەر // مصلح السيارات

پەنچەرچی	بەنچەرچی	مصلح
بزوێنەر	موحەرك	محرك
گێر	گێر	ناقل الحركة
تایە	تایەر	اطار
سوكان	ستێرن	مقود
ستۆپ	برێك	دواسة الوقوف
جەك	جەك	رافعة
سەیری بزوێنەرەکەم بۆ بکە	شوفلی ئلموحەرك	انظر الى المحرك
گێرەکەم بۆ بپشکنە	ئفحەصلی ئلگێر	افحص ناقل الحركة
تایەکانم بۆ بگۆڕە	بەدللی تایەرات	بدل لي الأطارات
پێ بنێ بەئستۆپا	دوس عەلبرێك	اضغط على دواسة الوقوف
جەکم دەوێ	ئەرید جەك	اريد رافعة
سوکانەکەم بۆ چاك بکە	ئضبطلي ئلستێرن	اضبط لي المقود
ئۆتۆمبێلەکەم شکاوە	سیارتی مەکسورە	سيارتي مكسورة

کەی تەواو دەبێ؟	شوەکت تخەڵص؟	متى تنتهي؟
کەی بگەڕێمەوە؟	شوەکت ئەرجەع؟	متى اعود؟
من پەلەمە	ئانی مستەعجل	انا مستعجل
ڕەحمەت لە باوکت تۆزێك خێرا	ڕەحەمە لئەبوك شويه بسورعه	رحمة لأبيك استعجل
کەی دەیکاتەوە؟	شوەکت يفەتح؟	متى يفتح؟
کەی دایدەخات؟	شوەکت يعەزل؟	متى يغلق؟
لایتەکە ئیش ناکات	ئللايت مەيشتوغوڵ	المصباح لا تعمل
هەمیشە دەکوژێتەوە	کول ساعه دەينطفي	دائماً ينطفيء
بۆم چاك بکەرەوە	صەڵحلی یا	اصلحها لي

خوێندنگا // المدرسه

سەرەتایی	ئیبدائییە	ابتدائية
ناوەندی	متەوەسیطە	متوسطة
ئامادەیی	ئعدادییە	اعدادية
زانکۆ	جامعە	جامعة
کۆلێژ	کولییە	كلية
پەیمانگا	مەعهەد	معهد
پۆل	صەف	صف
قۆناغ	مەرحەلە	مرحلة
خول	دەور	دور
مامۆستا (سەرەتایی)	موعەلم	معلم
مامۆستا (ناوەندی)	مودەرس	مدرس
مامۆستا (زانکۆ)	ئوستاذ	استاذ
مامۆستای ئافرەت	ست	استاذة
فێرخواز	طالب	طالب
خوێندکار، قوتابی	تلمیذ	تلميذ

زیرەك	شاطر	شاطر
تەمبەڵ	کەسلان، کەسول	كسل
دەرچوو	ناجح	ناجح
کەوتوو	راسب	راسب
وانە	دەرس	درس
تاقیکردنەوە	ئمتحان	امتحان
پرسیار	سوئال	سؤال
وەڵام	جەواب	جواب
رێزمان	قەواعد ئللوغە	قواعد اللغة
بیرکاری	ریاضیات	رياضيات
زیندەوەرناسی	ئەحیا	احياء
زانست	علوم	علوم
کشتوکاڵ	زراعە	زراعة
هونەر	فەنییە	فن
وەرزش	ریاضە	رياضة
ئابوری	ئقتصاد	اقتصاد

بەڕێوەبردن	ئیداره	ادارة
ڕاگەیاندن	ئعلام	اعلام
پێنوس	قەلەم	قلم
لاستیکی کوژێنەرەوە	مساحه	مساحة
کاغەز	وەرقه	ورق
پەڕاو	دەفتەر	دفتر
پەرتوك	کتاب	كتاب
ڕەحله	رەحله	مقعد
تەختە ڕەش	صەبوره	صبورة
تەباشیر	طەباشیر	طباشير
هەڵس و کەوت	سلوك	سلوك
هار	وەکح	متعجرف
جانتا	جونطه	حقيبة
قوتابخانەکەتان لەکوێیە؟	وێن مەدرەسەتکوم؟	اين مدرستكم؟
قوتابخانەکەتان ناوی چییە؟	مەدرەسەتکوم شسمها ؟	ما اسم مدرستكم؟

قوتابخانەکەم دورە	مەدرەستی بعیدە	مدرستي بعيدة
رۆژانە دەچم بۆ قوتابخانە	یۆمییە ئەڕۆح للمدرەسە	كل يوم اذهب الى المدرسة
ئەمڕۆ چوار وانەمان هەیە	ئلیۆم عندنە ئەربەع دروس	اليوم لدينا اربعة دروس
بڕۆنە پۆل	ڕوحو للصەف	اذهبوا الى الصف
بڕۆنە دەر	طلعو بەڕە	اطلعوا الى الخارج
مامۆستا هات	ئیجە ئلموعەلم	اتى المعلم
دوێنێ نەهاتبوم	ئلبارحە چنت غایب	البارحة كنت غائباً
ئەمڕۆ تاقیکردنەوەمان هەیە	ئلیۆم عدنە ئمتحان	اليوم لدينا امتحان
کەی تاقیکردنەوە دەستپێدەکات؟	شوەکت تبدە ئلئمتحان؟	متى تبدأ الأمتحان؟
ئەمڕۆ مامۆستاکە نایەت	ئلیۆم مەیجی ئلموعەلم	اليوم لن يأتي المعلم
زەنگی لێدا	دەگ ئلجەرەس	دق الجرس

بۆ لەپۆلدا وەستاون؟	لێش واگفین بلصەف؟	لما واقفون في الصف
بۆ لەبەرت نییە؟	لێش مەحافظ؟	لما لست حافظاً؟
بۆ نەتخوێندوە؟	لێش مەدارس؟	لما لم تدرس؟
دوێنێ بۆ نەهاتبویت؟	ئلبارحە لێش چنت غایب؟	لما كنت غائباً في الأمس؟
نەخۆش بوم	چنت مەریض	كنت مريظاً
قسە مەکەن	لە تحچون	لا تتكلموا
مەجوڵێ	لە تتحەرەك	لا تتحرك
ئەم هات و هوریا چییە؟	شنو هەلهۆسە؟	ماهذا الضوضاء؟
ئێوە زۆر هارن	ئنتو کولش وەکحین	انتم مشاغبون للغاية
تۆ لە پۆلی چەندی؟	ئنتە بیا صەف؟	في اي صفٍ انت؟
تۆ لە چ قوتابخانەیەکی؟	ئنتە بیا مەدرەسە؟	في اي مدرسةٍ انت؟
لەسەر تەختە ڕەشەکە بنوسە	ئکتب عەلصەبورە	اكتب على الصبورة

تەباشیر بەکار بهێنە	ئستەخدم ئلطەباشیر	استخدم الطباشير
ئەمڕۆ تاقیکردنەوەتان هەیە	ئلیۆم عدکوم ئمتحان	اليوم لديكم امتحان
وەڵامی چەند پرسیارت دایەوە؟	جاوەبت عەلە چەم سوئال؟	على كم سؤالٍ اجبت؟
وەڵامی هەمویم دایەوە	جاوەبت عەلە کولیتە	اجبت عليها كلها
وەڵامی نیوەیم دایەوە	جاوەبت عەلە نوصە	اجبت عن نصفها
لە تاقیکردنەوەکەدا وەڵامت دایەوە؟	جاوەبت بلئمتحان؟	هل اجبت في الأمتحان؟
لە تاقیکردنەوەکەدا چۆن بویت؟	شلۆن چنت بلئمتحان؟	كيف كنت في الأمتحان؟
تاقیکردنەوەکان زەحمەت بون	چانت کولش صەعبە ئلئمتحانات	الأمتحانات كانت صعبة جداً
تاقیکردنەوەکە دوادەخەم	راح ئەئەجل ئلئمتحان	سوف أأجل الأمتحان
کەی ئەنجامی تاقیکردنەوەکان دەردەچێت؟	شوەکت تطلەع نەتیجەت ئلئمتحانات؟	متى تطلع نتيجة الأمتحانات؟

قۆپی نەکەن ئەگینا دەتانخەم	لەتغشون تەرە ئەرەسبکوم	لا تغشوا والا سوف ارسبكم
بۆ قۆپی دەکەی؟	لێش ئتغش؟	لماذا تغش
لاچۆ لەلای	وەخر من یەممە	ابتعد عنه
بچۆرە تەنیش دیوارەکە	صیر عەلحایط	اقترب من الحائط
سبەینێ بەخێوکەرەکەت بهێنە	باچر جیب وەلی ئەمرەك	غداً اجلب ولي امرك معاك
سبەینێ مەیەن پشووە	باچر لەتجون عوطلە	لا تأتوا غداً لأنها عطلة
پێنوسێکم بدەرێ	ئنطینی قەلەم	اعطني قلماً
لاستیکێکم بدەرێ	ئنطینی مساحە	اعطني مساحة
کاغەزو قەڵەمێك دەرکە	طەلع وەرقەو قەلەم	اخرج ورقة وقلم
قەڵەم دادەرم نەهێناوە	مەجایب مگطاطە	لم اجلب معي مقطاطة الأقلام

هەڕەشە // تهديد		
جمێن	فشار، شەتم	سباب، شتم
جمێن مەدە	لەتفەشر، لەتشتم	لا تسب
بۆ جمێن ئەدەی؟	لێش تفەشر؟	لماذا تسب؟
دیارە تۆ زۆر بێ ڕەوشتی	مبەین عەلێك ماعندەك ئەخلاق	يبدو انك لاتملك اخلاقاً
شورەییە هەڵە مەکە	عێب لەتغلەط	عيب لا تغلط في
تۆ شەرم ناکەی	ئنتە مەتستحی	انت لا تستحي
تۆزێك شەرمکە لەخۆت	ئستحی شویە من نفسك	استحي قليلاً من نفسك
دەمت داخە	سد حەلگەك	اغلق فمك
سنوری خۆت بزانە	ئوعورف حەدەك	اعرف حدودك
بێم زمانت دەبڕم	ئەجی ئەگتەع لسانك	سأقطع لسانك اذ اتيت
بێم سەرت دەشکێنم	ئەجی ئەکەسر ڕاسەك	سأكسر رأسك اذ اتيت

بێم دەمت هەڵئەدڕم	ئەجی ئەشک حەلگەك	سأمزق فمك اذ اتيت
وام لیٚ مەکە لێت بدەم	لەتخەلینی ئەضوربەك	لا تجعلني اضربك
نامەویٚ لێت بدەم	ماريد ئەضوربەك	لا اريد ان اضربك
وام لیٚ مەکە تورەبم	لەتخەلینی ئەتعەصەب	لا تجعلني اتعصب
فیتنە	فەتان	فتن
بۆ فیتنەیی دەکەی؟	لێش تتفەتەن؟	لماذا تفتن؟
ڕێزی خۆت بگرە	ئحتورم نەفسەك	احترم نفسك
چەن عەیبە	شگەد عێب	كم هذا عيب
شێت	مخەبەڵ	مجنون
گێژ	ئەثوەل	غبي
ترساندتم	خەوەفتنی	خوفتني
مەترسە	لەتخاف	لا تخف

هەندێ ڕستەی تر // بعض جمل اخری

لێرە بۆستە	ئۆکەف ئهنا	توقف هنا
گەراج لەکوێیە؟	وێن ئلگەراج	این النقلیات
گەراجێکی نزیك هەیە لێرە؟	ئەکو گەراج قەریب منا؟	هل هناك نقليات قريبة من هنا؟
سەیارەکەت بخەرە گەراجەوە	خەلی سیارتەك بلگەراج	اركن سيارتك في النقليات
پاص لەکوێ دەوەستێ؟	وێن یۆگەف ئلباص؟	این تقف الحافلة
ئەم پاصە بۆ کوێ دەڕوات؟	وێن یرۆح هاذە ئلباص؟	الى این تذهب هذه الحافلة؟
دابەزین هەیە	نازل	ارید النزول
قەبات بوە	مقەبط	مقبط
چەن نەفەر ماوە؟	چەم نەفەر باقی؟	کم نفر باقي؟
یەك نەفەر ماوە	باقی نەفەر واحد	بقي نفر واحد
چەند دەخایەنێ؟	شگەد یطەول؟	کم سیطول؟

تەلەفونم بۆ بکە	خابرنی	اتصل بي
تەلەفونم بۆ بکە بۆ نورماڵەکە	خابرنی عەلئەرضی	اتصل بي على الخط الأرضي
تەلەفونم بۆ کردیت وەڵامت نەدایەوە	خابەرتەك بەس ئنتە مەجاوەبت	اتصلت بك لكنك لم تجاوب
تەلەفونیان بۆ بکە	خابرهوم	اتصل بهم
دوایی تەلەفونی بۆ دەکەم	بەعدێن ئەخابرە	سأتصل به لاحقاً
مۆبایلەکەی مەشغوڵە	مۆبایلە مەشغول	جواله مشغول
شەبەکە نییە	ماکو شەبەکە	لا توجد تغطية
باڵانست بۆ دەنێرم	ڕاح ئەدزلەك رەصید	سأرسل لك رصيداً
باڵانسم بۆ بنێرە	دزلی رەصید	ارسل لي رصيداً
کارتێکم بدەرێ	ئنطینی کارت	اعطني كارت
شەبەکە تەواو نییە	ئلشەبەکە مو زێنە	التغطية سيئة
لەکوێ کارت دەفرۆشن؟	وێن یبیعون ئلکارت؟	اين يبيعون الكارت؟
کارت بەچەندە؟	بێش ئلکارت؟	كم يبلغ سعر الكارت؟

لەکوێ بویت؟	وێن چنت؟	اين كنت؟
ئیشم بو	چان عندی شوغوڵ	كان لدي عمل
زۆر باسە	کولش زێن	جيد جداً
بێ زەحمەت ئەو پەنجەرە بکەرەوە	بەلە زەحمە ئفتەح های ئلشوباچ	من فضلك افتح هذا الشباك
دنیا گەرمە	ئلجەو حاڕ	الجو حار
بۆ زویری؟	لێش زەعلان؟	لما انت زعل؟
کێ دەڵێ من زویرم	منو گال ئانی زەعلان	من قال اني زعل
لەگەڵ کێدا زویری؟	ویامەن زەعلان؟	مع من زعلت؟
چەنێکە؟	صاڕ ئشگەد؟	منذ متى؟
دەمێکە	من وەکت	منذ وقت
ئاشتی بکەرەوە	صاڵحە	صالحه
کەی شەڕتان کرد؟	شوەکت تعارەکتو؟	متى تعاركتم؟
ئیشم هەیە نایەم	عندی شوغوڵ مائەجی	لدي عمل لن أئتي
برۆ، چاوەڕێ مەبە	ڕوح، لەتنتظر	اذهب، لا تنتظر

برۆ دەرەوە	ئطلەع بەرە	اخرج
برۆ ژورەوە	طوب جەوە	ادخل
دابەزە خوارەوە	ئنزل جەوە	انزل
برۆ سەرەوە	ئصعەد فۆگ	اصعد
تێوەگلان	وەرطە	ورطة
تێوەگلاوم	متوەرط	متورط
توانام نییە	مابییە حێل	لست قادراً
لاواز	ضەعیف	ضعيف
قەڵەو	سمین	سمين
نەتبینی؟	ماشفتە؟	الم ترى؟
لێی بگەڕێ	عوفە	دعه
خۆت ماندو مەکە	لەتتەعب نەفسەك	لا تتعب نفسك
شتەکان هەڵگرە	شیل ئلغەراض	احمل الأغراض
قورسە	ثگیل	ثقيل
مەیدڕە	لەتشگە	لا تشقه
بەڵم نییە	مەیعجبنی	لا يروق لي

چییە	شەکو	ماذا هنالك
چییە چی نییە	شەکو شماکو	ما الأمر
ئەوە چیت کرد	های شسەوێت	ماذا فعلت
چی بو	شصار	ماذا حدث
نازانم چۆن	مائەدری شلۆن	لا ادري كيف
ئەمەوێ قسەت لەگەڵ بکەم	ئەرید ئەحچی ویاك	اريد التحدث معك
لێرەوە تێپەرە	فوت منا	مر من هنا
بۆ بێدەنگی؟	لێش ساکت	لماذا انت صامت
چی بڵێم؟	شەحچی؟	ماذا احكي؟
شایەنیتی	تستاهل	تستحق ذالك
نۆشی گیانت بێ	بلعافیە	بالعافية
مەبەست چییە	شنو قەصدەك	ماذا تقصد
مەبەسم هیچ نییە	مائەقصد شی	لا اقصد شيئاً
هەوڵی لەگەڵدا بدە	حاول وییا	حاول معه
بۆ ڕازی نابێ؟	لێش مەیقبەل؟	لماذا لا يقبل؟

چوزانم	شمەدرینی	من این لي ان اعرف
هەقم چییە	شەعلەییە	لا هم لي بذالك
بابڕوا	خەلی یوەلی	دعه یذهب
هەقت چییە	شەعلێك	لماذا تهتم؟
چی دەکا بابیکا	شیسەوی خەلی یسەوی	لیفعل ماهو قادر علیه
من هەقم نییە	ئانی مەعلەییە	لست معنیاً في ذالك

بۆ کتێب دۆستان

... کتێبە هەوڵێکی نوێیە بۆفێربوونی
... ەی عێراقی و قواعیدی بەشێوەیەکی ئاسان:

